

معارف دنگ

مباحث علم ثروت

جزو اول

مؤلف

جمعیت رسومیہ اعضاسندن

نوری

هر حق مؤلفنه عائددر

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه

استانبول

باب عالی چوارنده ابوالسعود حاده سنده ۷۲ نومرونی (محمود) پکاک
مطبعه سنده طبع اولمشدر

۱۲۹۹

T. 147

مقدمه

علم ثروتك جمعيات انسانيه اولان تعلقات مهمه سی
ترقیات فکریه نك واصل اولدیغی بو کونکی نقطه ایجابجه
بو علمه منسوب اولمیانلرك دخی تحت تصدیقنده در اعتقادنده یم
چونکه نشر مداوله افکار وسائط و وسائلنك مکتسب
اولدیغی انتظام و سهولت حاضره سی اربابنك غیرینه مستور
قلان بومثالو حقایقك کشف و تسهیل نشریه برابر علم
وجودیسی همان تعمیم ایتش کبدر .

ظن ایتم که دائره تمدنه کیرمش انسان جمعیتلرینك هیچ
برنده ترتیب اقیسه یه مقتدر اولان افکارجه بو علمك وجود
واهمیتی کلیاً مجهول قالسون ! علم ثروت بر علمدرکه تعمیق
اولند قجه دائره سی توسع ایتکده و کیده کیده شمیدی خارجنده
ظن اولنان پك چوق شیلرك بلکه اودائره داخلنده کورلسی
استبعاد اولنما مقده در . اولجه کلیاً احتیاجات مادییه
محصور دینیلان تعلقی شمیدی معنویاته ده معطوف کوریلور .
مثلا انشراح قلبی موجب اوله جق کزنتی و مشاهدات بیله
مطالب علم ثروتدن عد اولینیور . بو حالده بزجه ده بونك

علی وجه المطلوب مرعنی کورمک و بوباده یوک و کوچک
بر خدمت ابرار سه موفق اولمق آرزوسی لبته حکم طبیعتہ
انقباددن شقه بر معایله تفسیر اولنه مز . اشته طبیعتک
اشبو الجاآت قطعیه سی ایجابندن اولمق اورده بر خیلی
وقدنبرو بو علمه دثر بر شی یازمق آرزوسی کو کلمده حکم
سورمکده ایدی .

جناب حق عمرو اقال هماونلرینی افزون وعهدهء عالی
خلافینا هیلرینه مفوض اولان امور مهم سیاسیه ده توفیقات
صمدانیه سنه اقترانله قلب هماونلر بنی دائماً بمون بیورسون
پادشاهمز ولی نعمت افندمز حضرتلرینک عهدهء عبیدانه مه
توجیه و احسان بیوردقلمری جمیت رسومیه اعضا لعی
معاملات رسومیه جه قواعد علم ثروته پکده رعایت اولنمیدغنه
اطلاع حاصل ایتدیردیکندن ذکر اولنن آرزوی عاجزانه م
بر قاندها کسب قوت ایتمکله اشبو اثر عاجزینک ترتینه
ابتدار ایلدم . علم ثروته اولان معلوماتلری اوته دنبرو
ایشیدلمکده اولان دیوان محاسبات مدعی عمومی سی سعادتلو
ساقز اوخانس افندی حضرتلرینک بو کوره نشر اولنان
وحقیقه معلومات مسموعه لریله مناسب کوریلان بوباده کی
تألفلری کرچه علم مذکوره دائر خیلی ایضاحاتی حاوی
ایسه ده بو ایضاحات صرف قواعد علمیه دن عبارت اولوب
اشبو اثر عاجزانه م ایسه قواعد علمیه نک مباحثه طرزنده

توضیحاتیله برابر علم ثروت اربابنک مجملأ ترجمه حالرینی و بو
خصوصه کی بر طاقم اجرا آتی و اعظم سالفه عربک دخی
علم مذکوره اولان وقوف و رغبتلرینه دائر بعض مطالعاتی
محتوی اولدیغندن یه فائده دن خالی اولمز ظن ایدرم.

عالم تار نخده تحریات حقایق ایله اشتغال ایدن ارباب
تدقیقک معلومیدر که مدنیت غربیه نک مستند اولدیغی اساسلرک
بر چوغی عربلرک هممات جلیله معرفتپرورانلری آثار ایدر.
کشفیات دقیقه علیه ایله اشتغالی اعتیاد ایدینان و علی الخصوص
صنایع نفیسه دن معدود اولان موسسینک دخی لزومنی تقدیر
ایله ترتیب قواعده ایهمال ایتمیان علمای عرب عجا جمعیات
بشریه نک اسباب رفاه و ترقیسنی ارئه ایدن وشعبات علیه نک
قیمتدارندن اولان علم ثروت اوزرینه هیچ بر وقت اتعاب
افکار اتماملر میدر؟

بو سؤاله عقول سلیمه البته ایتمشدر در جوابیله قاعده
منطقی محافظه یه مسارعت کوسترر.

یا هله علمای سالفه اسلامیه نک بو بابده کی مجبوریت
دینییه بی نظر اهمیتدن دور طوطدقلرینه احتمال تصویری نصل
قابل اوله بیلور که؟! عالمک حقه سنده کی مرکبی دم شهدایه
ترجمع ایدن و انسانیتیه سعیمی مشروط قلان اسلامیتک
مقتضیات قطعه معارف پرور یسنه توفیق حرکت ضمنده
افنای وجود ایدر جه سنه تحصیل علم و کماله سعی و همت

خصوصاً صنده علمای مشار الیه یکدیگرینه مسابقه کو ستر دگری انهماک شهادت تاریخیه و اثار متعدده علیه ایله مثبتدره بو مدعای اثباته مدار اولمق اوزره ابن حلدونک شو عباره سنی بر برهان نقلی اوله رق قبول ایتکی موافق عقل و حقیقت کوررم . جلد اول ص ۳۴۰ « و کذلک بز کتاب اولده ذکر ایده جکمز علم تدبیر منزل و سیاست مدینه علمی دخی دکدر زیرا تدبیر منزل و سیاست مدینه علمی بر منزله یا خود بر شهرده ساکن اولان خلق اخلاق حیده و حکمت عملیه مقتضاسنجه حرکت ایدوب وجه لایقی اوزره برکونه تدبیر اولمق کرکدر که اول منزله و شهرده ساکن اولنر بر برلیله معامله و تجارتلرنده و اعدالریله محاربه ده و سائر امورلرنده اعتدال اوزره حرکتی مفید قاعده لردن عبارتدر بو علمک موجب و مقتضاسیله عمل اولند قده نوع انسانک حفظ بقاسنه وسیله اولور . »

مشار الیهک ع- لم تدبیر منزل دیه آبروج، کوستر دیکی علم ندر ؟ و تعریفات مشروحه علی الخصوص « تجارتلرنده » قید و تعبیری موضوعی علم ثروت اولد- ان دیکر بر علم وفنه عطف و اسناد اولنه یلور می ؟ و « حفظ بقای انسانه وسیله اولور » نتیجه سی تقسیمات جدید، علیه موجبنجه اوچه انقسام ایدن « ثروت » « سیاست » « اخلاق » علملرینک تعریف اولنان علت غائیة سنه . بتمامها موافق دکلیدر ؟ بو

حاله مشار اليك « تدبير منزل » ديد يکنه « علم ثروت »
 ديمک ضرورتی تحقق ايتزمی . بوندن بشقه « علم ثروت »
 کبی اهميت فوق العاده بی حائز اولان بر حقيقتک کشف و تشریح
 ماهيته بجه علمای متقدمه عربيه نصل ذهول و اهمال اسناد
 اولنه يلور که !!! اوروپانک مخترعات جديده سندن اولديغنه
 عمومک اعتقاد ايتديکی « استينو غرافي » اصولی مؤلفین
 سالفه دن « ابو اسحق ندیم » نام ذاتک هجرت نبويه نک اوج
 بوز يتش یدی سنه سی تألیف ایلديکی « الفهرست » نام
 کتابده « خط شموع » ناميله مندرج ومذکور اولديغی تحقیق
 قلمشدر . وامويه علماس سندن « ابن العون » نام ذاتک اسامی
 علم ثروته مستند اولمق اوزره زراعتہ دائر تألیف ایش
 اولديغی اوج جلد کتاب بیک سکز بوز التمش یدی تاریخ
 میلاديسنده فرانسیزجه به بالترجه بارسده موقع انتشاره
 چیقارلمش وزراعت جمعیتک صورت فوق العاده ده مظهر
 تقدیر وتحسینی اولمغله مترجمه مکافات ایدلمشدر .

قواعد علم ثروتک علمای عرب جانبندن دائره تدقیق
 وامعانه النديغنه وحتی تدبير منزلدن بشقه بسیط اوله رق
 « اقتصاد » ناميله ده یاد ایدلدیکنه صاحب دیوان شاعر
 فاضل بک مرحومک اشعار عربدن مرکب اولمق اوزره
 ترتیب ایش اولديغی « سعاده الدارين » عنوانی رساله سنده
 کوریلان شواشیغی بیلر دلالت ایدر اعتقادنده یم .

« وقال ارباب النهى والفدلكه . الاقتصاد فى الامور مملكه
 القصد لا منع ولا اسرافاً ايضاً ولا نخل ولا اتلافاً »
 بيت اولك خلاصه فادهسى امورده اقتصادك وجوبنى
 بياندى عبارت اولديغى كى بيت تانى دى اقتصادك نه منع
 ونه اسراف نه بخر ونه اتلاف اولديغى كوستريور . بناء
 عليه اقتصادك اويله يالكر عادى تصرف وامسالك معنارينه
 شمولى اوليوب اساس اموردن اولان برمعنالى ده افهام
 ايلدىكى اكلاشيليور . بوتعرفك ايسه علم ثروتك مدنيت
 لفظى كى ترقيات فكريه ايله متناسباً توسع ايدن معانى
 شامله سنى حاوى اولديغى اشته اكلاشيليور . بو حالده
 بو علمك قواعد اساسيه وفرعيه سنه علمى عربك وقوف
 واطلاعى اولسنه قوتليجه حكم ايتك شعار حقايت وانصافه
 بك موافق كورشور .

سوزى بو قدر اوزا تمقند مقصد « علم ثروت » اطلاق
 اولنان برطاقم قواعد مجتمعه نك دول وملت عربيه مياننده
 دى مرعيتنى ظاهره اخراج ايتك بوندنده مقصد علم مذكور
 اويله الافراعه يكي چيغمه شيلردن اوليوب اثرلرینه اقتفا
 واجبه ذمتز اولان اعظم اسلاميه نك نظر اهميتدن دور
 طوتمدقلى برعلم نافع وقديم اولديغى يله رك وعلى الخصوص
 مملكتك بوباده كى احتياجاتنى حقيقه تقدير ايدرك مقتضياتنه
 توفيق حر كته اقتدار حاصل ايتكده كى لزومك شدتى

بیلدیرمکدر . چونکه اشاغیده صره سی کلد بجه ذکر وایضاح
ایدیله جکی وجهله بزده هنوز پک چوق معاملات علم ثروتک
بالوجوه خلافی اولان بروادیده جریان ایتکده در . اکر
اخطارک دعوی مزیتہ صلاحیت ویرمه حکنی تخطر
ایتمه ایدم بویله براخطاره جسارت ایده مزدم . اشبو حقیقت
معروضه شو جسارتمه کستاحانه بر معامله نظریله با قدرمه جغنی
امید ایدرم .

اوقاف هما یون ناظری دولتلو صبحی پاشا حضرتلرینک
« حقایق الکلام فی تاریخ الاسلام » عنوانلی تألیف عالی
طالمانه لرینک زینتبخش موقع انتشار اولان جلد اولنده اراضی
شامه منتهی عزیمت بولنان عساکر اسلامیه نیک امر قومانده سی
عہدہ اقتدارینه تفویض بیورلش اولان « اسامہ بن زید »
حضرتلرینه خطاباً خلیفہ اول « ابو بکر » رضی اللہ تعالی
عنه افندمر حضرتلرینک لسان حقیقت بیان هما یونلرندن
شرف صدور بیورلدیغی روایت قلنان ارادات جلیله عدل
ومعرفت پروری علم ثروتک دخی محافظہ قواعدینی آمر اولمغله
عیناً بورایه نقل اولمشدر .

« کیده جککز مملکتده چوجق وقادینلرک وعموما پیرلرک
ومناسترلرده عبادتله مشغول اولنلرک حیاتی محافظه
ایده جکسکز . وما کول اولان هر نوع دیشی حیوانی ضرورت
اولد قجه کسمیه جکسکز . واغاچلری کسوب یاقیه جکسکز »

دیشی حیوان ذبحنک ضرورته تعلیق ایدلسی واغاح قطعنک
منع بیورلمسی علم ثروتک محافظه سی عدالت اقتضاسندن
اولان احکامه رعایتدن بشقه نه ایله تفسیر اوله یاور ؟

« امام علی » کرم الله وجهه اقدمز حضرتلری مصر
والیسی بولان « مالک بن الحارث » حضرتلرینه خطاباً تسطیر
بیور دقلری امرامه عظیم العنوانده صایع وتجارتنک موجب
منافع کثیره اولدغندن بخله اربابنک مظهر صحابت وحایه
اولمرینی امر وتوصیه ایله قواعد علم ثروتک حامی صحیح
جلبلی اولدقلرینی اظهار بیورمشلردر .

حتی خلفای راشدین حضراتنک بوجهتی انظار فیض
دثار خلافتسأهیلرندن برآن اوزاق طوتمدقلرینه ایهتلو دولتلو
خیرالدین پاشا حضرتلریک « اقوم المسالک » نام کتاب دقایق
اختوای سامیلرنده کوریلان شو روایت دایل کافیدر .

« خلفای راشدینک عصر همایونلرنده مصرك ویرکوسی
اون درت ملیون التونه بالغ اولوب شمديکی عصرک سکه سنه
نظراً دار مذکور یدی یوز ملیون فرانقندن عبارتدر »

مخترعات صناییه نك بو کونکی درجه سنه نسبتله فقدانه
حکم اولنه یلان اوילה بر زمانده بریالت وارداتک بودرجه یه
ابلاغی قواعد علم ثروتک تقدیر ماهیتنده کی مهارتنک تأثیری
اولدیغنه شبهه بر اقورمی ؟

حال بویله ایکن یعنی بو خصوصه همت واعتنائک وجوبی

اوته دنبرو اسلاف عظام جانبازدن قولاً و فعلاً اثبات اولمقده
ایکن هر نصلسه بر خیلی وقتدر بزجه بودقیقه نك اهمیتتی کلیاً
اونودلش مثلاً اصول و نظاماتی بتامها قواعد علم ثروته مستند
اولقی لازم کلان مکړ معاملاتمزدن بعضیری برطاقم اساس
مضره و غیر عالمانه اوزرینه تأسیس ایدلشدر .

جمیت رسومیه به بدایت مأموریت عاجزانه مدبری
کړک موقع مذاکره به النان خصوصاته تعلقی جهتیرله و کړک
مطالعہ طریقیله نظردن کجوریلان نظامات و عوملردن
برچو غنی منافع مملکتک کلیاً خلافتده کوردم . ازان بجه
کویا منع سوء استعمال ملاحظه سیله مورد نظامی دیه برنظام
پایله رق تجارت و صنایعک اسباب اساسیه سندن اولان
معاملات نقیبه داخله پک پیوک مشکلاته دوشورلمش . شویله که
بر تاجر مثلاً از میره نقل ایده جکی بر مال ایچون صرفیات
داخلیه نامیله یوزده سکر رسم کړکنی عطا ایله لازم کلان
تذکره بی المش اولدیغی حالده متعینک چساق قلعه سنده
یا خود سواحلک سائر جهتلرنده از میردن زیاده رواجی
اولدیغی خبر الویده او محله ایصالنی قصد ایتسه تذکره سنده
محرر اولان یر اولمیدیغی ایچون مالک اورایه ورودنده تاجر
مرقومک تکرار یوزده سکر رسم اعطاسنه مجبور قلنمی
نظام مذکور اقتضاسندندر . ذاتاً برآ اواسون بحرأ اولسون
داخلی کړکړک مضره فوق العاده سی درکار و قره کړکاری

قالقمش ايسه ده دكزده كيلر هنوز موجود و برقرار ايكن بومثلاو
 قيود تصعيباتك دخی اكا انضمامی مقدار مضرتك قات قات
 تزايدیتی موجب اولمش و اولمقده در . دها بر غریبیده خوايج
 ضروريه دن معدود اولديغيچون رسمدن معاف اولان بعض
 اجزای اصلیه نك صنايعده استعمال اولنه بيله جك قسمتك
 رسم ايله مكلف طو تلسيدر . ملاودونك يانغی ايچون كلان
 نوعی معاف فقط صنداليه اسكمله صندق و بونلره مماثل صنايعه
 متعلق اولان شيلرده استعمال اولنه بيله جك جنسی مكلف
 قواعد علم ثروت ايسه بو صورته هيچ بر وجهله مساعد
 اوليوب بالعكس صنايع و تجارتك ترويج و تسهيلی مستلزمدر .
 حاصلی علم ثروت نقطه نظر نجه واجب الالفادها بر چوق عموم
 و نظامات وار ايسه ده بونلك كاملا شمدیدن لغو و اصلاحنه
 حال حاضر ك عدم مساعده سی در كار اولديغندن بمنه تعالى
 سایه شاهانده ایلروده كسب سعه حال ایدلديكه برر برر
 رفع و تعديلی و باخصوص هر دو ايله آیری آیری اولان تعرفه لك
 دخی توحیدی قویاً مأمولدر .

— ترجمهٔ حال —

ثروت و راحت عمومیه‌نك صورت تحصیل و سائلانی
بیلدیرن و علم ثروت دینیلان فن مخصوصك عملاً وجودی
ظهور نوع آدمیه برابر در .

جمعیات بشریه‌نك الك اولکی زمانلرینه نظر ایدیلور
ایسه کوریلور که علم ثروتك قواعد اساسیه‌سندن اولان
معاملهٔ مبادلات جمعیتلرک تأسس و ترقیلری نسبتنده تزیید
و تعدیل ایدلمشدر .

علم ثروت مسائلندن اولق اوزره انسان جمعیتلرنده الك
اول کوریلان ایشنه بومعاملهٔ مبادلاتدر .

روابط اجتماعیه‌نك کسب و سعت و انتظامی احتیاجاتك
دخی توسع و تنوعنی مستلزم اولغله محدود بردآره ایچنده
اشیا مبادلاتیه دفع خواجه ایدن جمعیتلر کندیلرنجه حاصل
اولان وسعت و انتظام نسبتنده کیده کیده اوزاقچه محالره
نقل اشیا مجبوریتنده بولنمشلردر که مبدأ تجارتده ایشته
بومعامله‌در . اشبو نقل معامله‌سنجه مزیت تقدم شرقده
قالمشدر . چونکه غربك محصولاتنی بغدادی شراب

اودون کبی نقلی مشکل و قیمتی دون اشیای عادیہ دن
وشرقک ایسه زینتلی بیلہ زک و ذی قیمت طاش و کوزل
رنکلی قاش کبی نقلی سهل و دکرلی مواد و معمولات
نفیسه دن عبارت ایدی .

انسانلرک نفاست وزینته اولان میلار دائمیلمی معمولات
شرقیہ بی ترغیب اینمکله تجارت اخراجات وجوده کلش
و بوکا ابتدا مزیتی ینه شرقہ قالمشدر .

آسیای کبیرک معمولاتی چولدن دوه لرله « فنیکه » نک
تجارتله مشهور اولان عظیم شهرلرینه اورادن دخی افریقا
واسپانیا ممالکنه و غربک اک ایچرولرنده واقع بلدانه قدر
نقل و ایصال اولوردی .

معلومات تاریخیه « علم ثروت » قواعدینک ترقی و تدنی
ملل جه اولان تأثیر کلیسنی پک کوزل ظاهره چیقارر . آوازه
شهرتلی جهانی طوتمش اولان « رومالیر » بدایت ظهورلرنده
اراضی معیشتلی طوپراغه منحصر اولوق حسیله مساعیلری
کلیاً زراعتیه مصروف اولان سر بست افرادک تحت تصرفنده
بولنمقدن ناشی صلح و اسایش ایچنده یشارلر ایدی . وقتاکه
زهری صپانه ترجیح ایتدیلر یعنی سوق سودای فتح و ظفرله
غوغا جیلوق طریق قی طوتدیلر اراضی خالی عن الزراعه قالمغله
ارباب ثروته اول امرده رهن مؤخرأ استیفای دینه عدم
استطاعت ملابسہ سیله قطعی اوله رق ترک و فراغ ایدلمشدر .

ایشته بوحال اراضی بی صورت مشروحه و جمله بالتدریج
ید تصرفرینه پکیرن و « پاتریسیئن » تسمیه اولنان زادگان
فرقه سیله اراضیسنی الدن چیقارار و « پیلہ بی سٹیر » دینیلان
عوام کروہنی یکدیکری علیہنہ دوشور مکلہ پک چوق فنا لغہ
باعث اولمش حتی قوام وحشیہ یہ طریق استیلای کشادہ
قدر وار مشدر .

اقوام وحشیہ نک علم ثروت نقطۂ نظر نجہ « روما »
ممالکنہ ایراث ایتدیکی مضرت یک یوکدر . تجارت
وصنایعک دوام وترقیسنہ موقوف علیہ اولان اس و آسایش
طوائف مزبورہ نک و حودیلہ رومادن محو و نابود اولمعلہ
زمان اولشیدی کہ التون کوش نہب و غارت قورقوسندن
دفن و اخفا ایدیلہ رک انظار خلقدن کلیاً مستور قالمشیدی .

بوابدہ کی شورش و اغتشاش تاظہور حرب صلیبہ قدر
غربدہ دوام ایتش و وکون اوروپانک بولندیغی و مسارعة
قطع مسافہ یہ چالشدیغی علم ثروت جادہ سنی حرب صلیب
آچشدر .

قرون وسطی دہ اوروپانک اکثر محاررندہ علی الخصوص
فرانسہ دہ اہالی . بنہ قائم اولان « سرف » دیدکری ہر نوع
حقوق انسانیہ دن محروم رچوق نفوس حتی ازالہ بکرحقی
دخی کندیلرینہ عائد ادعا سندن بولنان برالای ظلمہ و جہلہ دن
عبارت درہ بکیرینک تحت تحکم و تعدیلرندہ بولنمعلہ صنایع

و تجارتك مابه الوجودى اولان امن واسايش كلياً مفقود
بناء عليه « علم ثروتك » نامى بيله نامسموع ايدى .

حرب صليب ايچون شرقه توجه وعزيمتك اوروپا جهمودا
حكمنى المسى دره بلكرىنى واىكنجى واوچنجى درجه ده بولنان
اصحاب القابى بوخصوصده دعواى مسابقته دوشورمكله
تدارك لوازمات سفرىه ضمننده بوسينيورلر املاكارىنى فروخته
قدر كنديلرلى مجبور كوردكلرى كى حسيات دينه لرلى
تحريك ايچون دى معيتلرنده بولنان « سرف » لردن چوغنى
ازاد ايتشلدركه بونلر مؤخرأ حر اوله رق مملكتلرله
عودتله « بورژوا » يعنى اصناف فرقه سنى تشكيل ايتش
وايشته حرب صليب يوزندن صنايع و تجارتك وجودينه
باعث اوله حق بويله برفره واووقته قدر يكديكرىك مجهولى
بولنان شرق وغرب ميانده برطرىقى مناسبات پيدا اولمشدر .
كرچه بو حال اون التجى عصره قدر فرانسده عملاً بعض
تفرعات فته نك كورلمسئه سبب اولمش ايسده بونلردن پكده
استفاده اولنه مامشدر . تاريخه عصر مذ كورك اعاظمندن
معدود اولان فرانسه قرالردن دردنجى « هازى » ايله
وكلاسندن « سوللى » و كذلك فرانسه قرالردن « لوى »
ايله وكلاسندن « قوبر » « علم ثروتك » جمعيت انسانيه
اولان جهت تعلق مهمنى حقيله تقدير ايتريله بوفك نظريات
صحيحه سنى اك اول بونلر اس اس اتخاذا ايتشلدردر . بناء عليه

« علم ثروت » عالمجه فرانسه ایچون نظراً مبدأ اون التنجی
عصر اعتبار اولنق موافق حقیقتدر .

دردنجی « هازی » قراللق تحتنه جلوسنده فرانسه بی
حال تدیده بولشیدی . اولجه وقوعه کلان دین غوغارینک
تایچندن اولق اوزره نظام وانتظامدن عاری برطاقم حرب
افرادى قرا وقصباته یایلهرق یدخسار وتعذیلرینی هرطرفه
اوزاتملریله زراع پریشان وزراعت معطل قالمش وامنیت
وانتظام ایسه شورش ودهشته تحول ایتشیدی . محاربات
داخلیه ذاتاً مترقی اولمیان صنایع وتجارتی ضعف وتنزل
عظیمه دوچار ایتدیکی کبی سوء اخلاق علت وخیمه سنه مبتلا
اولان مأمورینک دخی واردات دولتی تلف ویماده کی مهارت
کامله لری خزینة مالیه بی صویبی بتمش صرینجه دوندرمشیدی .
ایشته حال بومر کرده ایکن « هازی » ووزیری « سوللی »
برهمت جهان پسندانه ایله اجرای اصلاحاته باشلامش
وبرطاقم نظری اساسلردخی وضع وتأسیسند موفق اولمشلردر .
اول امرده زراعتک تحت تأمینہ التمسى التزام اولنمغله
اشخاص مسلحه نك منع خسار ومضاری ضمننده ۲۲ مایس
۱۵۹۸ و ۴ اغستوس تاریخلریله اوامر شدیدہ اصدر
واحکامی اجرا ایدلمشدر .

زراعتک هر نوع تسلط وتعیدین مصون قالسی حصوصنده
دردنجی « هازی » وفاتنه قدر اصلاحتجويز اهمال ایتامشدر .

۱۶۱۰ تاریخنده المانیایه سوق عسکر ایتدیکی ائنده
 بعض بلوكلرك كویلی خانه لرینی یغما ایتدکری مشار الیهك
 مسموعی اولدقده نزدنده بولنان وضابطلق صفقیله عساكر
 مذکوریه اولاشمق اوزره منتهی عزیمت اولان امرایه آتی
 وجهله ایلدیکی خطاب ذکر اولنان عزم و نیت علیه سنی
 اثباته کافیدر. « افندیلر. عسکر یكرك نظامسزلغندن تولد
 ایدن ضررك بکا جوانی ویره جکسکزدرد. اگر اهالی محو
 و پریشان اولور ایسه ویرکوی کیم ویرر. اسباب حربی
 کیم تهیه ایدر. سرك مخصوصاتکزی کیم اعطا ایلر اه شاهد
 اولسون که هر کیم اهالیدن بر فرد طوقنورسه بکا طوقمش
 اولور. »

مال مأمورلرینک ایفای تکلیفاته عذیم الاقدار اولان
 چفتجیلرک حیوانات و ادوات زرعیله لرینی ضبط و فروخت
 طریقله استیفای حقوق میریهیه دواملری زراعک پریشانی
 حالنی و اراضینک زراعتدن خلوینی انتاج ایتمکله اشبو
 معامله ظالمه تخربکارینک منع وقوعی مقصد خیریه کرك
 حیوانات و کرك ادوات بونلر اراضینک مشتملات غیر
 منفکله سندن عد اولنوب هیچ برینک آروجه فروخت
 اولنماسنی مشارالیه قرال « هانری » اراده شیده قطعیه
 ایله قاعده اتخاذا ایلشدر. سوء اداره لرك شاندن اولان ثقلت

بار مکافات اهالی بی ازوب بتورمش وشو حالک علم ثروتجه
دوکار اولان مضرت عطیه سی مشار الیهک معلومی بولنش
اولدیغدن ویرکویی حد لایق ونصابنه تنزیل وبوندن بشقه
اهالینک ذمتده قلان یکر می بش ملیون فرانق بقایای دفعه
عضو ایله نامنی تجیل ایشدر.

زادکندن بشقه اصناف طاقی واصنافدن زاده لک
عنوانی آلا نلر دخی تکالیفدن معاف طوتیله رق مکامینک یالکز
چغنجی طائفه سنه حصر وقصری مشار الیهک مساک
اصلاح پروریسنه توافق ایتماکله اصنافی و صکره دن زاده لک
عنوانی الان افرادی دخی داخل تکلیف ایدرک د ره
توزیعی توسیع ایشدر.

زراع وزراعتی بوسورتله تحت حایه وامنیته الدقدن صکره
سربستی تجارتک دخی اساسنی وضع ایتمک مقصد فن
پرورانه سیله ذخیره اخراجاتنه مساعدده کو سترمشدر . او
وقته قدر فرانسه ده مجهول اولان چایر بتشدیر مک اصولیله
ایپک حصولی ضمننده دود اغاجلرینک رکزی مشار الیهک
انار همت ترقیجویانه سندندر.

اوعصره ده فرانسه ایله انکلتزه ییننده صنایعجه اولان
فرق کلفت موازنه دن او قدر دور ایدیکه فرانسلر انکلیزلرک
اسکیسیله اظهار زینته شتاب ایدرلر دی . استعمال قابلیتی
بالوجوه غائب ایش غایت اسکی ویامالی اثواب وشابقه

و بونلر کبی سائر اشیا انکلتزه دن دنکترله فرانسسه یه کلور .
 و عقبنده حسن قبوله مظهر اولوردی . مشار الیهک همت
 عالی جنابانه سی مملکتک اشبو حال ذلت اشتمالده قالمسینه
 بروجله مساعد اولماغله تهیه اسباب زینته مدار اوله حق
 صنایع مخصوصه نك وجوده کلمی امرینه فوق العاده اهمیت
 ویرمش وایشته بوصرده حریر حصولنه کمال کرمیتله
 چالشلشدیر . « سولی » مشار الیهک بو بایده کی فکر
 و مطالعه سنه کلیاً مخالف اولوب خلعک زینته رغبتنده محذور
 مطالعه سیله لباسه قطعاً اهمیت ویرلما سنی توصیه وایشلمه لی
 و قیتملی قاشلردن معمول البسه یی لابس اکا بری استهزا ایدردی .
 کندوسی ایسه دائماعبا و قبا چوقه لردن یاپیش اثواب کیردی
 بونکله برابر بو بایده کی مخالفت مصرانه سنک نزد قرالیده
 مثر اولماسینه متأثر اوله رق یأس و فتوره دوشمیوب وظیفه
 صدق و اختصاصنه اتباعا قرالنک ترویج اراده وارزوسنه
 وسع استطاعتی مرتبه سعی و اقدامدن خالی قالمز و حتی دود
 افاجلرینک عملیات رکزیه سنه بالذات نظارت ایدردی .

مشار الیه « هانرینک » ترقی صنایع مسئله سنده ایکی
 مقتدر مستشاری و ارایدی که بونلردن برینک اسمی « باریتله می
 دولافا » دیگرینک ککیده « اولیوییه دوسر » ایدی
 « باریتله می » اولا قرالک ترزیلک مؤخرأ قرنالقی خدمترلنده
 بولنش و ابراز ایلدیکی مآثر لیاقتیه مبنی تجارت مفتشی نصب

وتعيين اوله رق مؤسسات صنايعيه پك چوق خدمت
 ايتمشر « اوليوي به دوسر » بيك بش يوز اوتوز طقوز تاريخ
 ميلاديسنده تولد ايدوب اوتوز بش سنه كندو اراضي سنده
 زراعتله مشغول اولدقدن صكره تاريخ مذكورك بيك بش يوز
 طقسان طقوز سنه سنده « هازى » جابندن پارسه جاب
 اوله رق اجراى اصلاحات صنايعيه مأمور ايدلمش
 وموحي اليه برچوق اجرا آتدن بشقه پارسه كاشن « توليرى »
 نام سراك باغچه سنه بيك بش يوز دود غاجى ديكمشر .
 بو ذات صنايعه عملا برچوق خدمت ايتديكى كى توارىخ
 وعنوانى زيرده محرر آثاريله قلمآ دخى بيوك خدمتلىر ايتمشر .
 مباحث حصول حرير تاريخ نشر ۱۵۹۹ يياض دود
 ثروتى تاريخ ۱۶۰۳ مباحث زراعت ۱۶۰۴

« هازى » صنايعك يالكز طور اغه تعلق ايدر جهتيه
 اكيفا ايتيوب باقر وقورشون وتيور وجام وسايره فابريقه لرى
 تأسيسيله جهات سايره سنيده نظردن دور ايتديكى ائبات
 ايتمشر . بوزمانلرده ثروت مليه نقطه نظرنجه افكار عموميت
 اوزره اقيچى نك خارجه چيقيمامسى ايچون اشيائى اجنييه نك
 منع دخولى طرفنه معطوف ايدى اكرچه بواصول علم ثروت
 تاريخنجه « قولبر » لك اصولى ديه معروف ايسه ده قولبرك
 ولادتدن قرق اللى سنه اوله تصاف ايدن طقوزنجى شالى
 زمانده معمولات اجنييه نك فرانسه يه منع دخولى بونك محصرأ
 قولبره اسنادى طوغرى اولديغنى كوسترر .

« قولبر » تاریخ میلادك بك التي يوز اون طقوز سنه سی
 دنیا به کلوب برمدت اقلام دولنده استخدام اولندقدن صکره
 فرانسه قرالرندن اون دردنجی « لویی » وکلاسندن
 « مازارن » ك اشای وفاتنده واقع اولان توصیه ووصیتی
 تأثیر یله قرال مشارالیهك وکلاسی عدادینه داخل اولمشدر .
 « قولبر » ك فرانسه تاریخنده تحیر ایتدیکی مقام حقیقه

ممتازدر . « ریشلیو » و « مازارن » کی پولتیق ومحارب
 وکلانك « سوللی » دن صکره وادی نسیانده برقدقلری
 اصول واجراآت علم ثروت « قولبر » ك همتیله تکرار موقع
 اهمیتته الیمشدر . مال مأمورلرینك عادت حکمنه کیرمش
 اولان سوء استعمالنه حد نهایت وضعیله امور مالییه یی تحت
 انضباطه الیشی موعی الیهك تزیدسرفنی موجب حالاتنددر .
 « قولبر » توسیع حال خزینه به ایکی صورتله متشبث
 وموفق اولمشدر . بری تقبیل مصارف بریده اصلاح
 اصول جبایت اشبواجرا آتی تنزیل تکالیف خصوصصنده کی
 آرزوسنکده حصولنه یاردم ایتمکه « سوللی » بك برخلف
 مکمل التشنباتی عد اولمغه استحقاق کسب ایتمشدر .

« قولبر » ك اقدام مشاغل ذهنیه سی تکالیف ورسومك
 اداره واصول جبایتی توحید ماده سی ایدی . چونکه
 هرولایت دفع احتیاح ضمننده جلب نقوده کندینه مخصوص
 کرك اداره لری تأسیسنی چاره منفرد کوردیکندن ممالک

داخله بر چوق كرك اداره لريله مالا مال و هر ولايت حدودنده اعطای رسم مجبوری نقل اشیاء معامله سنی نهایت درجه ده مشکلاته دوشرد كندن بو حالده دوام عقل سلیم ایچون محال ایدی .

« قولبر » اشبو نقطه مهمه یه حاله نكاه اهمیتدن خالی قالمغله كرك معاملاتك یالكز حدوده حصر و تخصیصی ضمننده تشبثات لازمه یه ابتدار ایش و برقاج ولایت بو صورتی بالسهوله قبول ایله كندی حدودلرنده کی كرك اداره لرینی لغو اولمشدر . صنایع ملیه یه تازه حیات و برمك عزم عظیم قطعیه یله « قولبر » بك التي یوز الشمس یدی تار یخنده آتی وجهله اساس اربعه نی وضع و تأسیسه موفق اولمشدر برنجیسی اجزای اصلیه اجنبیه بك فرانسه یه سر بستی دخولی ایکنجیسی فرانسه دن خارجه چیقان اجزای اصلیه نك رسم ایله مكلفیتی اوچنجیسی عندا الحاجه معمولات اجنبیه نك منع دخولی دردنجیسی اخراجاتك ادخالته غلبه سی ضمننده هر نوع تسهیلانك اجراسی « قولبر » ك اخراجاتی مكلف طوتمسی و معمولات اجنبیه نك منع دخولنه جواز كو سترمسی اول امرده عالما به بر حرکت دكل کبی کورنور ایسه ده بونلری فرانسه صنایعك اجانبه رقابت درجه سنه وصولنه دكین وقت اوله رق اتخاذ و اجرا ایلدیکی مؤخرأ اكلاشلسی اوزرینه بوبابده کی شبهة نقصان زائل اولمشدر .

اون دردنجی « لوتی » لك ايلك سنه لرنده « قوناس » لردن
 برخاتوك المش اولديغي مزين برآينه بی دوستلری کوروییه
 فصل ایدینه یلدیکنی سؤال ایتدکلرنده ایشه یرامز برترلام
 وار ایدی انی صاتوب الدم حوابی و یردیکی روایت
 تاریخچه دندر . اشته بویله برآینه اشتراسیچون برترلا فروختنی
 تجویز ایندییره جک قدر محرومیت معرفت و صنایعه مبتلا
 اولان برعملکتنده موقت اوله رق بومثللو اصولک تأسیسی
 بلکه علم ثروت اقتضاسندندر . اصل فن اوله رق اون سکزنجی
 عصرده تأسس ایدن علم ثروت قواعد مخصوصه سنک
 آنف البیان تمیه اسپانه همت ایدن ذواتک ریده « ووبان » دره
 « ووبان » تاریخ میلادک یلک التی یوز اوتوز اوج سندسی
 فرانسه شهرلرندن « لیورنه » ده تولد ایدوب زادکاندن
 ومنسوب اولدیغی صنف عسکریده ابراز مآثر جلادت ایله
 حیثیت قزانش مشاهیردن ایدی . طرح ونوزیع تکالیفجه
 مشهود اولان عدم عدالت و مساواتی بردرلو حوصله
 انصاف و درایتیه صفدییره میوب یلک یدی یوز یدی تاریخچه
 اصول اعشارک لزوم اتخاذه دأر نثریاته قیام ایش
 فقط بو باده کی مطالعاتی منافع خصوصیه لرینی خلافتده
 کورن اصحاب عنوانک جالب غیظ و غضب لری اولغله تألیف
 ایتدیکی کتابک بالجمله نسخهلری حکومت جانندن ضبط و محو
 ایدلمشدر .

مومی الیه هر نقدر مشهور « تورغو » نك دلالتيله قرال
اون دردنجی « لوئی » نك حضورينه چيقيش ايسهده مقرينك
سوه نظر وعداوتلری نمره سی اولق اوزره مستحق اولديغی
معامله حسن قبوله مظهر اوله مديغدن کمال یأس وقتور ايله
اراضيسنه چکلشم و حاصل ايتديکی فرط تأثر والمدن هلاک
اولوب کيتمشد.

« ووبان » لک تحت تدقيقه الديغی مسائلک باشليجه لرندن
بری ویرکو حقنده کی امتیازدر که بونک بالوجوه واجب الرفع
والالغا اولديغنی ادعا ايله اصول اعشاری بوجهتجه حصول
مساواته کافی کورردی. بوذاتک مسلکنی التزام ابدن
« بووا کيتر » دخی موقع انتشاره وضع ايتديکی اثرينک ضبطه
سزا کورلمسی مصیبتنه دوچار اوله رق حتی نفیه یيله کتمش
ايسهده مؤخرأ نائل عفو اولمشد. بوذاتلر منحصراً
محصولات ارضیه نك ترقیسی نی التزام ايتدکلی ایچون
« علم ثروت » لسانجه « فیزیو غرات » ناميله یاداولتمشدر.
بو ایکی ذات افکار خیرخواهانلری یوزندن دوچار
اولدقلری مغدوریتیه قارشو زمانلری عقلاسنک مظهر تقدیر
وترجلی اولق شرفبلهده متسلی اوله ماشلردر. حتی
غرابدن اولق اوزره « وولتر » کی افکار وسیعه اصحابندن
مشهور برذاتک یيله هدف طعن واستهزاسی اولمشلردر.
قرال اون دردنجی « لوئی » نك آخر زمانلرنده اداره یه

طاری اولان اغتشاش خزینۀ دولتی ضعف عظیمه دوشورمش اولدیغندن مشارالیهک وفاتندن صکره سرعت تأدیه سی لابد اولان سکر یوز یکریمی برملیون فرانق دیه قارشو عجز وخیرتدن بشقه میداده بر سرمایه قالمامشیدی.

بویله زمانلرده ظهراً تخفیف مضایقه یه مدار کورینان تصورات جدیدۀ نک حسن تلقی یه افترانی کثرت اوزره کوریلان احوال دن اولمغله «لاو» نامندۀ برذاتک قائمه اخراجی حقندۀ کی تصور جدیدی حکومتجه بالنقدیر موقع فعله چیمارلمشیدی.

قوائم نقدیه نک تسهیل معاملاتجه فوائد کلیه سی «علم ثروت» جه منکر اولدیغی کبی شرط لازمک فئداتی حالندۀ دخی مضرت فوق الغایه سی مصدق در. بوشروط قائمه نک هیچ روقت اعتبارجه نقددن دون اولیه رق هرآندۀ عینیه نقدۀ تبدیلی ممکن اوله بیلکدر. عکسی حالندۀ ایادی ناسده تأدیه سی آخرته قالمش مفلس سنداتی حکمندۀ قاله جغندن بوندن عموجه حاصل اولان مخاطره پک بیوکر.

فرانسه نک اوزمانکی حالی تداوله چیماریلان قوائمک محافظۀ اعتباریه مساعد اولمغله خصوص و عموجه حاصل اولان ضرر و زیان و مضایقه و مشکلات نهایت مرتبه یه وارمش و بوندن طولانی عموماً افکار اشبوتدیر مضرک علیهنه متوجه اولدیغی صروده وسائل سلامت و ثروتی طوپراقده کوسترن

« فیزیو غراسی » مسلکته تقویت ویرن دو قنور « کهنی »
ظهور ایتشدر.

« کهنی » تاریخ میلادك ۱۶۹۲ سنه سی « مری » ده
دنیا به کیشدر. مومی الیه « مانت » شه نده علم طبی تحصیل
ایتش و وسعت فکر و معلوماتی دائرة الفتنه داخل اولدینی
ماراشال « نوئی » نك تحسین و مودتنی جلب ایتککه انك
معرقیله پارسه کیشدر.

بوزات اووقت موجود اولان « قوربوراسیون » (*)

(*) فرانسه نك هر طرفده اصناف شعبه لری « متر » یعنی استاد
دینیلان بر فرقه قلیله نك تحت اداره مستبدانه لرده ایدی. اصناف
اولیان بر آدم یا خود اصنافدن اولدینی حالده کندی شعبه سندن بشقه
بر شعبه ده تخصیص ایدلمش اولان بر صنعتی نه قدر عادی اولور ایسه
اولسون احرایه مقتدر اوله مزدی.
مثلا بر آدم او طه سنك دوشمش اولان قبو رزه سنی پیله اکر صنعتی
رزه یا بمق دکل ایسه میخلاق صلاحیتی حائز اوله مدینی کی قبو یا بمق
شعبه سنده بولان بر دلکر و یا خود طوغرامه جی طوان علیانده
بولنه مزدی. استادزك عددینی ممکن مرتبه تقلیل شعبات ارکانك
منفعتلری اقتضاسندن اولغله قلفه لقدن استادلغه ارتقا همان محال کی
ایدی. اسنادلغه استحقاق کسب ایدنلر خرج قبول نامیله بر طاقم
پارهر ویرمک مجبوریتندن بشقه « روراند » دینیلان هیئت شعباته
یعنی لونجه ده مکلیتی تصدیق ایتدیره جك در حده صنعتلرنه بر اثر
یا بوب ابراز ایتك قیدلده مقید ایدی. ذکر اولدینی وجهه اشبو
هیئتلر استادلرک تکثیرینی منافع خصوصیدلرینه مغایر کوردکلرندن بو
صورتله نظرلرینه عرض وارائه اولان انارک همان هر وقت دینیله جك
مرتبه عدم قبول و تصدیق جهتی التزام ایدرلر ایدی.

اصولنی ذهن و مطاعه سینه بردارو توفیق ایده میوب بونک
 علیهنده دها نباز طعن و دشنام اولغله ارتق پارسده اجرای
 طبایته امکان بر اقدیغندن عودتی تصویب ایتمشیکن قرال
 اون دردنجی « لوئی » نک خدمت طبایته انمسنه مبنی
 کیده میوب قالمشدر .

« کهنی » « ورسای » سراینده کندوسنه تخصیص
 اولنان دائره مخصوصه ده طویلان ذواته علم ثروت
 دائر سنده بیان افکاره شو طرز لسانده دوام ایدردی . « عضو
 و حبابه مالک کافه موجودت تأثیر سریعی ارادات بشریه ده
 هرآن محسوس اولان قوانین طبیعیه نک صورت قطعیه ده
 مغلوب و محکومیدرلر . بوموجوداتک اول قوانینک دائره
 تحکمندن حقیقه بیلسی انجق محو ایله اوله بیلور .

بناء علیه اعضائک خسته لقدن راحتسز اولدیغی ائنده
 مداواته شدت انهماک ایله وجودی اتعاب جائز اولمیوب بلکه
 اعضایه حرکات طبیعیه سنی ارجاع خصوصنه چالشلیلدر .
 جمعیت بشریه دخی وجود انسانه مشایه اولدیغندن اکاده
 عینی بویولده معامله ایدلمیدر . »

هر شعبه نه شکل و صورتده مواد اعمال ایدیورسه آنده دوام
 قاعده قطعیه اقتضاسندن اولدیغندن اختراع یاخود طرز و صورتحه
 جزوئیجه بر تغییر ممکن دکل ایدی . مثلاً صو بارداقلری قولیلی
 یا باقده ایکن ظریف و یاخود قولای اولور ملاحظه سیله قولیسز یا باسته
 بر طرفدن قیام ایدلسه قیامت لر قوپار ایدی .

دوقفور « که‌نی » هر شیئی طبیعتہ بر افاق و صنایعی
زراعتدن عبارت کورمک صواب اولدیغنی درمیان ایله
صنایعک اقسام سائرہ سنی « غیر متمر » تعبیرله یاد ایدردی .
بومطالعہ علماً مجروحدر .

« فرہ‌دریک باستیا » نک افادہ سی وجهله صنایع متنوعہ
میاننده برکونه مبانئت محسوس اولیوب بونلر بربرلرینک
حامیسی واستفادہ لرینک حادمددرلر « فیروغرات » لرک
صنایع متمر و صنایع غیر متمر دیه زراعتله صنایع سائرہ بیننی
تفریق ایدیشلری خطای محضدر .

« که‌نی » دائرہ مخصوصہ سنده مدت مدیده کندی
اصول فتنی تفہیم وتعلیم صکرہ کلیات فنونه درج اولتقی
اوزره ۱۷۵۶ تاریخ میلادیسنده « چفتاک » و « تخم »
عنوانلرله ایکی بند مخصوص قلمه المش و براز صکرہ دخی
مطالعانی ده‌ا عمومی بر صورتده ناقل اوله‌رق « جدول علم
ثروت » نامیله برکوچک رساله تألیف ایتمشدرکه بونک
ورسای سراینده کی مطبعه ده اثنای طبعنده بر جزؤ فی مجرد
مؤلفک تزید شوق و خواهشی ضمنده قرال اون دردنجی
« لوثی » بالذات کندیسی ترتیب ایتمشدر .

« که‌نی » کوفاتندن صکره افکارینی یعنی « فیروغراسی »
مسلکنی ترویج ایدر « ووپون » و « مرسیه » کبی برقاچ
ذات ده‌ا کلمش ایسه‌ده بونلرک الک مشهوری « تورغو » در .

« تورغو » ۱۷۲۵ تاریخ میلادی مایسنگ اونیجی کونی
پارسدہ معروف بر فاملبادن تولد ایتشدرد . کوچکلکندہ
بر درجہ قورقاق ایمش کہ خانہ لرینہ ریبانجی مسافر
کلدیکنده قورقوسندن صندالیہ وقاریولہ کبی شیرک التہ
صاقلنوب او مسافر کیدنجه یہ قدر میدانہ چیقمازش .

پدری مومی الہک مشہود اولان بو درجہ جباتندن
طولایی پاپاسلقدن بشقہ بر شیئہ یرامیہ جغی زہانہ دوشمکلہ
کندیسنی او صنفہ ادخال ایتشدرد . « تورغو » مذہبہ دائر
اولان تحصیلنی تکمیل ایتدکدن صکرہ تبدیل طریقہ قرار
ویردیکنی فاملیاسنہ صورت قطعیدہ بیان الیسی اوزرینہ
ابوینی جانبدرن ایدیلان مخالفت مثر اولماغله ۱۷۵۱ تاریخندہ
یکرمی بش یاشندہ اولدیغی حالده مدعی عمومی معاونلکی
صفقیلہ پارلمان دائرہ سنہ داخل اولشدرد . اشبو مسالک
جدیدندہ مسارعة قطع مراتبہ موفق اولدیغی کبی اکا
بر وظرفا مجلسلریلہ کسب مناسباتہ کوسترمش اولدیغی
استحقاق کلیات فنونک مرتبی « دیدہ رو » ایلہدہ روابط الفتی
تشیدیدہ باعث اولدیغندن کلیات مذکورہ نک امور تحریر یہ سنہ
اشتراک ایلہ امضاسی تحتندہ برچوق بندر یازمشدر .

اوزمانلر « پارلمان ، معاونلریک مال مأموری صفقیلہ
ولایتلرہ کوندرلمسی اصول اقتضاسندن اولدیغندن « تورغو »
« لیوسین » ولایتہ او صفقلہ کوندرلمشدرد .

يولسزلىق واکا انضمام ایدن تعديات مأمورين بلاسييله
اشبو ولايت فقر ومضايقه وجهالتك الك نهايت مرتبه سنه
وارمش اولديغندن « تورغو » كاله ايرمش اولان علم ثروت
افكارينك اجراسنجه محل مذكوره يك چوق .شكلايه
تصادف ايتمشدر . حتى طيق انشاسى ايچون انغاريه
اوله رق چالشمغى بربدل مناسبه تحويل ايتك كبي ولايتك
منافع عموميه سى داخلنده اولان فكر وتثبت معقولنه خلمك
مقاومات شديدۀ جاهلانه سى قارشو كمشدر . مع مافيه
« تورغو » بوندن قطعاً مأيوس اوليوب بر صورت ماهرانه ده
يعنى بول انشاسنى بول يايچيلره مقطوعاً احاه يله بوللر
يايلىوب منافعى دركار اولدوقه مصارفنى اهالى يه توزيع
طريقه قصورىنى بالسهوله فعله چيقارش وبو وجهله درت
يوز سكسان كيلومتر و بول انشاسنه موفق اولمشدر .

بو ولايتك تكليفاتجه مشهودى اولان فناللىرىنك ازاله
واصلاحى ضمنده يك چوق تصورات ومطالعائده بولنش
ايسه ده مطالعات وتصورات مسروده سنه مافوق جانبندن
جواب اعطا اولنماغله كندوسى موقع انتداره كلنجيه قدر
هيچ برينى اجرا ايده مامشدر .

« تورغو » نك مسند وكالتده بولنديغى ائشاده فائسديه
ايتمش اولديغى ودها ايتك آرزوسنده بولنديغى خدماتك
علويتى شهادت تار ينجيه ايله مصدقدر .

اگر مظهر امنیت و اعتمادی اولدیغی فرانسه قراللردن
بیچاره اون التنجی « لوتی » محافظه منافع خصوصیه سودای
بجاهلانه سسیله « تورغو » نك اجرا آت خیریه سنه قارشو
وقوعه کلان طعن مقاومته ضعف قلب الله مقابله ایتیبده
مشارالبهی طوتمش اولیدی اوروپایی قصابخانه به چویران
او قانلی اختلال مصیبتی بلکه ظهور ایتزدی .

زواللی اون التنجی « لوتی » بنم ایله تورغودن بشقه
عمومك سعادتنی آرزو ایدن یوق سوزیله اکتفا ایدوب ابراز
منانت و ثباته جسارت ایده مدی .

« تورغونك » اجراسه متشبت اولوده زادكان وپاپاس
واصناف طاقنی حتی هالی بی علیهنه قیام ایتدیرن تصوراتنك
نقاط اساسیه سی اشته بونلردر .

برنجیسی انغاریه نك بدل نقدی به تحویلی ایکنجیسی
ژوراند و متریس اصولنك لغویله سربستی مساعینك حصولی
اوچجیسی تخم تجارتنی مشکلاته دوشورن نظامانك الغاسی
دردنجیسی « اوفیس » ك (*) لغوی بشنجیسی « پوواسی
صندیغنك » (**) رفعی اشو اساسلرك موقع اجرا به قونلمی

(*) مقالات محررلی و محضرق کبی و ظائفك طرف حکومتدن

فروختی

(**) پارس جوارنده بر محل اولوب پارسده ذبح و صرف اولنه جق
حیوانات مطلق اولجه اورایه کیدر و قصابلر اورادن مایعه ایدرلردی
واو سندیفه رسم اعطاسی مجبوری ایدی .

ضمخنده وقوع بولان اعلان رسمی تاریخندن اعتباراً هر طرفدن
تورغوڭك عليه قیام اولنه رق طعن و اعتراض بر درجه یه
واررکه قرال دخی موئی الیهدن یوز چویرمکه مجبور اولور .
بیچاره بونك اوزرینه بالضروره ایشدن کف ید ابله کوشه
انزوایه چکیلرک الافرانعه ۱۷۸۱ ده ارتحال ایدر .

« وولتر » ۱۷۷۸ تاریخنده پارسه کلدیکنده « تورغو » یی
کورمک اوزره عزتخانه سنه کیدوب « سمادت عمومیه نك
برآنی یازان او قیتملی الیکزی او پهم » دیه موئی الیهی
مسرت تقدیره دوشورمشدر .

فرانسه ده « فیزیوگراسی » افکارینک اصول حاضره علیه
اجرای تأثیره چالشدیغی اشاده انکلتزه ده موجودومؤسس .
اولان « علم ثروت » قواعد مرعیه سنی ر نوع « پروتستو »
طرزنده « ادم اسمت » ک اصول علم ثروتی باش کوسترمشدر .
« ادم اسمت » ۱۷۲۳ سنه سی حزیرانک بشنده
« اسقوچیا » کوچک شهرلرندن « قیرقالدای » ده طوغمشدر
چوجقلغنده وجودی نقدر ضعیف ایسه حافظه سیده او قدر
قوی اولدیغندن براوقودیغنی بردها اونوتمز ایمش . تحصیل
ابتدائیسنی مسقط رأسی اولان مذکور « قیرقالدای » شهرنده
اکمال ودیکر شهرلر مکاتب عالیه سنده دخی فنون متنوعه ده
اظهار کمال ایده جک درجه ده معلومات عمیقه استحصال
ایدرك ۱۷۵۰ تاریخنده « غلاسقوو » دارالفنوننه

اول امرده منطق خواجه لکيله قبول صکره فلسفه و اخلاق
تدریسه مأمور ایدلمشدر. مومی الیه بو مکتبه اون اوج سنه
تدریسه دوام ایدوب علویت فکریه و قدرت کمالیه سنی هر کسه
تسلیم ایتدیرمک شرف عظیمه نائل اولدقدنصکره ۱۷۶۵ده
پارسه کلوب کلیات فنون هیئتیه مناسبت حاصل ایتمشدر.
مومی الیهک فکر و بضاعه سی نقدر عالی ایسه طرز
افاده سیده لسان عوام قدر ساده ایش.

« ادم اسمت » پارسه بولندیغی هنکامده دو قنور « که فی »
و « تورغو » ایله ده الفت حاصل ایتش و « تورغو » نک
فوق العاده حرمت و محبتنی قزانشدر.

تحف تصادفدر که ایکسینکده زمان طفولیتده خاندانلریه
قارشو بولندقلری حال و موقع تمامیه بربرینه موافق یوقاریده
ذکری سبقت ایتدیکی وجهله « تورغو » نصل اولجه رهبان
صنغه داخل اولوب مؤخرأ فاملیاسنک مخالفنه قارشو ابراز
متاتله تبدیل طریقه موفق اولمش ایسه « ادم اسمت » دخی
هینی بو صورتله ابتدا سلوک ایتدیکی مسلك رهبانیتی خانداننک
ممانعت قطعیه سنه باقیه رق بالاخره ترك و تبدیل ایتمشدر.

« ادم اسمت » « فیروغرات » لر حقنده او قدر محبت پیدا
ایتشیدی که ثروت ملل اوزرینه تألیف ایتش اولدیغی اثر
حالیسنی « که فی » نامده هدیه اوله رق نشر تصورنده ایدی.

اگر « که‌نی » ك وفاتی وقوعه کلیه ایدی بو تصورک
اجراسی شبهه سزایدی.

اشبو اثر « که‌نی » ك وفاتندن یدی سنه صکره نشر
اولمش و « فیزیوگراسی » نك خطیئانی پك کوزل ظاهره
چیقارتمشدر.

« ادم اسمت » ذکر اولنان اثر مشهوری طبع ونشر
ایتد کدنصکره « اسقوجیا » كرك قومیسرلکنه تعیین اولنه رق
وفاته دکن او خدمتله اشتغال ایتمشدر.

۱۷۹۱ تاریخنده وقوعه کلان فرانسه انقلاباتندنصکره
فرانسه نك شکل واجتماعی صورت آخره انفراغ ایتمش و واقعا
« قورپوراسیون » لر و برطاق امتیازات خصوصیه لر اورته دن
قالقه رق سربستی افراد میدانه کلمش ایدیه ده رقابت غیر
محدوده ده دخی برقبو آچلمش اولدیغندن ضعیفك منفعتی
قوینك کنه قارشو محو اولوب کتمکه باشلامشدی. نظراً
نافع کوریلان برچوق شیلرک اثنای تطبیتمده خیالندن عبارت
قالدیغی چوق کره لر کورلمشدر. اشته بو قبیلدن
اولمق اوزره فرانسه ده اوتاریخده موازنه عمومیه یی تأسیس
نیتله ایدیلان اجرا آتک تأثیری معکوس ظهور ایتسندن
طولایی علم ثووجه ینه تحریات فکریه احتیاج مس ایتمش.
واشته بوصره ده « حسیات انصافکاری » تعبیر اولنان

مسلک صاحبی «سیس موندی» ایله «دیروز» علم ثروت
ماننده عرض وجود ایتشدر.

«سیس موندی» ۱۷۷۳ تاریخنده اسویچرده دنیا
کیشدر. پدری اصحاب ثروتدن ایکن ثروتک قسم اعظمی
فرانسه استقراضه داخل ایتدیکندن اختلاک ظهوری انک
ضیاعنی انتاج ایتکله پریشانیء حاله دوشمشدر.

اشبو مصیبت واقعه اوزرینه «سیس موندی» نک
پدری ارتق اسویچرده اقات ایده ماملکه اوغلنی مستحجاً
سیاحته چیقمش وانکله وایتالیاده برمدت اکند کدنصره
ینه اسویچره عودت ایتشدر که اشته بواشاده «سیس
موندی» علم ثروتجه تحریات ذهنیه ایتدار ایتشدر.

مومی الیهک «جدول طوسقان» عنوانلی برنجی اثری
۱۸۰۱ ده و ثروت تجاریه متعلق ایکنجی تألیفی دخی
اوتاریخندن براز صکره نشر اولمشدر.

«سیس موندی» اشبو اثرلرنده برمسلاک جدیده سالک
اولیوب «ادم اسمت» ک اثرینه اقتفا ایتشدر مومی الیهک
بواثرلی شهرتی اوروپانک هر طرفه ایصال ایلدیکندن
روسیه ایمپراطوری جانبندن بیله «ویلنا» نهری دارالفنوننه
دعوت اولمشدر.

«سیس موندی» ایکنجی دفعه اوله رق لوندره
وقوعبولان عزیزمنده انکله تره نک صنایعجه اولان قدرت

جسمیه سی ذهنه چارمقله برابر اونسبتنده بر فقر و مضایقه یه ده
تصادف ایتدیکنندن محاکات فکریه سنی کلیاً بوجهته عطف
وحصر ایله مضایقه مشهوره نك آلات مخترعه دن منبعث
اولدیغنه حکم ایدوب بونقطه یی هدف اعتراض ایتشد.

اعتراضاتك برنجی نقطه سی « بازوی انسانك یرینه قائم
اولان ماکنه لر اجرتك تدیسنی موجب اولمقله عمله کروهنی
آج وبعلاج براقشدر » ایکنجیسی « انکلتزده محصولاتك
مراکز عظیمه سنده کی ترتیبات صناعیه متمادیاً زنکینك ثروتنی
وقیرك فقرینی تزیید ایتکده در ». اوچنجیسی « ماکنه
واسطه سیله زراعت جسمیه نك ترقیسی محصولاتك تنزل قیمتی
موجب اولوب کوچك اراضی اصحابنده رقابته اقتدار
براقمقله بونلری عمله اولق ضرورتنه دوشورمکده در »

شوا اعتراضات ثلثه نك خلاصه معناسی انکلتزده
کوریلان فقر و مضایقه نك سبب مستقلى اوراده صنایعجه
موجود اولان سربستی رقابت اصولی اولدیغنی بیاندن
عبارتدر.

مومی الیه اثار ترقیدن معدود اولان ماکنه اختراعاتك
اشته بوصورتله مضرتنی ادعاده دوام ایدرك ۱۸۴۰ تاریخنده
وفات ایتش و تاریخجه اولان همتی دهها مقبول اولدیغندن
علم ثروت عالم لکندن زیاده مورخ اوله رق طانمشدر.

« سیس موندی » نك اثرینه اقتنا ایدن « ژورژ دروز »

۱۷۷۳ ده فرانسه ده دنياه كلوب اول امرده مأمورين عدليه
عداينه داخل اولمش ايسه ده ۱۷۹۲ تاريخنده كوريلان
مجبوريته مبنی كوكلى عسكر زمره سنه التحاق وارقداشلرينك
انتخابيله يوزباشلىق مرتبه سنه ارتقا ايتمشدر.

بو ذات بر مدت خدمات عسكريه ده بولندقدن صكره
« ليون » شهرى مكتب مركزيه سنده خواجه لك وظيفه سنه
بر مدت صكره ده انجمن فنون اعضا لغنه انتخاب اولمشدر.

مومى اليهك علم ثروته متعلق تأليفاتى مياننده اربابى عندنده
مقبول اولان صنايعجه اتخاذ اولنان سربستى اصولنك
عليهنده كى اثر بدير. اشبو اثر برنجى ناپوليونكده افكارينه
موافق اولديغى جهتله مظهر تحسينى اولمشدر.

مومى اليهك ۱۸۵۰ تاريخنده وقوع وفاتيله برابر اشبو
مسلك دخى ختام بولمش ويرينه اجتهاد اسلافى كلياً رد ايتماكه
برابر « ادم اسمت » لك طريقه انسلاكلك لزومنى كوسترن
بوكونكى مسلكك مؤسسلرى « ژان باتيست سى » « روسى »
« دونوايه » « فره دريق باستيا » ساحه علم ثروته سرفراز
اولمشدر.

« ژان باتيست سه » فرانسه نك مشهور ليون شهرنده ۱۷۶۷
تاريخنده دنياه كلمشدر. بر مدت تجارتله اشتغال ايتدكدن
صكره « قلاوى ير » نامنده بر شخصك تحت اداره سنده بولنان
براميت قومپايه سنك خدمته قبول اولنور. بو ديركتور

« قلاویر » ك كتبخانه سنده بولنان « ادم اسمت » ك مشهور علم ثروته دائر اولان اثری بر کون « ژان باتیست سه » ك نظر دقنه تصادف ایتمکله اشته او کوندن صکره بونقطه یه حصر افکار ایله محصول مطالعه سنی ابتدا « دو قاد » نام غزته ایله ۱۷۹۳ نیسانك یکر می طعوزنجی کونی انظار عمومه ارائه و بونکله نظرا صاحب دانشی جلبه موفق اولدیغی کبی ۱۷۸۹ تاریخنده نشر ایتدیکی علم ثروته دائر بر تألیف یله ده نامنی عالم معرفنده ادامه ایتمشدر .

مومی الیه اظهار ایلدیکی علم و عرفانیله ارباب حکومتی وجودندن استفاده آرزو سنه دوشور دیکندن بر قاچ مهم ایشلرده بولند برلش ایسه ده طریق تجارتی باب حکومته ترجیح ایتدیکندن امور سیاسییه دن کف ید ایله تجارتیه باشلایه رق پارسی ترك ایتش و بر خیلی ثروت پیدا ایدرك عودتله « فرانسه مکتبی » نامیله معروف اولان مکتبده تدریسه ایتدار و عمری رسیده حد ختام اوله رق او تاریخنده عالم بقایه انتقال ایشلشدر .

مومی الیهك وفاتیه منحل اولان خواجه لك خدمتی « روسی » یه تفویض قلمشدر .

« روسی » ایتالیا ممالکندن اولان « تارار » شهرنده طوغمشدر . اول امرده او وقتلقله امرار وقت ایتمکده ایکن پولتیقه ایشلرندن طولایی تحت ظنه النمسنه مبنی ترك وطنله

اسویچره یه التجا ایدر . قدرت علیه سی سایه سنده اسویچره ده کسب نفوذ واشتهار ایدرک پک مهم ایشلرده بولنش وحتی کورمش اولدیغی رغبت وحرمت ترك تابعیتله اسویچره لی اولسنی ده انتاج ایتشدرد .

« روسی » نك اسویچره دارالفنوننده علم حقوق تدریس ایتسی و ۱۸۷۲ تاریخنده حقوق جزایه دأر نشریاته قیام ایلسیله معلومات قانونیه سنك دخی بالا بردرجه ده اولدیغی کوسترمشدر

« ژان پانیست سه » يك وفاقی ائنده اسویچره ده دخی پولتیقه قاریشقلغی ظهور ایتسنه مینی « روسی » مکتب مذکورده « ژان پانیست سه » خلف اولق اوزره وقوع بولان دعوتی بالقبول کلوب تدریسه باشلامشدر .

مومی الیه ۱۸۴۰ تاریخنده دکین ذکر اولنان مکتبده تدریس علم ثروته مشغول اولوب اندن صکره فرانسه تابعیتنه دخالتله پک چوق خدمتلرده بولنش حتی فرانسه طرفندن ایتالیا یه سفیر بیله اولمشدر .

بوزاتک کمال ودرایت فوق العاده سی هرکیتدیکی برده کسب نفوذ و قدرت ایتسنه باعث اولدیغی کبی روماده سفیر بولندیغی ائنده دخی پک چوق نفوذ وحثیت پیدا ایتسنی استلزام ایتش اولدیغندن پاپا اون التجی « غراغوار » ک حین وفاتنده ایشته اونفوذ سایه سبنده طقوزنجی « پی » ک

پایانغه انتخابه موفق اولمغله خدمت واقعه سنه مكافاة « پی »
جانبندن باش وکیل تعیین اولندرق فرانسه سفیر لکنی ترك
ایتمش و ۱۸۴۸ ده مقتولا وفات ایتشدرد.

بودانك علم ثروته دائر اولان تألیفاتى « ادم اسمت » ك
مکمل اصولی اولق اوزره ایکی یه منقسمدر . قسم اول
« علم ثروت » ك ساده قواعد مخصوصه سندن تألیسیده صورت
تطبیق واجراسندن بحث ایدر .

« دونوای یه » ۱۷۸۶ تاریخنده فرانسه ده تولد ایدوب
اولا غزته محرر لکیله عالم نشریاینده اثبات وجود ایتمش
صکره لریده حکومت ایشلرنده بولنمشدر .

علم ثروته دائر اولان « سربستی اعمال » عنوانلی اثری
قوت کالنه دلالت ایتمله انجمن فنون اعضالغنه انتخاب
اولندرق ۱۸۶۲ سنه سی وفات ایتشدرد .

« فره دربق باسیتا » ۱۰۸۱ تاریخنده فرانسه شهرلرندن
« یاریون » ده طوغمشدر .

مشار الیه اول امرده صنف حکامه کیره رك مملکتك
حاکم صلحی اولمش وبر مدت بو وظیفه ده بولندقدن صکره
مبعوث انتخاب قلمشدر .

۱۸۴۲ سنه سی علم ثروته دائر وضع موقع انتشار ایلدیکی
اثری حقیقة دقائق مهمه علیه یی شامل اولدیغندن کندوسنی
شرف ابقای نامه نائل ایتشدرد .

« باستیا » سربستی مبادلاتک وجوب وجودینی ناقابل
 تردد کورمکله بو اصولک انتشاری ضمنده پارسده پک چوق
 خطبه لر اجرا ایتمش ایسه ده او زمانک افکاری هنوز
 بو جهته مائل ومتوجه اولدیغندن ومومی الیهک لسانی قلنک
 حائز اولدیغی اقتدارک اونده برینه بيله مالک بولمیدیغندن
 توضیحات شفاهیه سنک او صروده تاثیر کوريله مامشدر .
 مطالعات علیه سنک علویت واصابتی اظهاریدن اثار
 جلیله سی میانده « کوریلان و کورلیان شی » عنوانلی اثری
 بشقه جه تقدیره سزادر . حیف که وقوع وفاتی مانع اتمام
 اولمشدر . ارتحالنک تاریخی ۱۸۵۰ محلی ایسه تبدیل هوا
 ضمنده کتمش اولدیغی روما شهریدر .

— علم ثروت —

معتز — علم ثروت به فائده نيه ديرلر ؟
 مجيب — ساقز اوخانس افندی حضرتلرنيك كتابني
 او قومديكزمي ؟

م اوت او قومدم .

ج اويله ايسه بو سؤالك جوابني كورمش سكرذر .
 م بو سؤالك جوابني دكل بشقه بر تعريف كوردم كه
 بنجه نفس الامر به بالوجوه مغاير .
 ج نره سي ؟

م سويليه يم . اوخانس افندی حضرتلري فائده يي
 حوايج بشريه يي ايفا صلاحيتندن عبارت كوستريور . مثال
 اوله رقه ده بغدايك و اتمك فائده سي انساني طويورمق
 و چوقه نك و البسه نك فائده سيده وجودي اورتمك اولديغني
 درميان ايديور . بو حالده زمانمك اختراعاتندن اولان
 و ازاله وجود بشره تخصيص ايديلان ادوات حربيه يه نه
 ديه جكز ؟ مثلا ايكنه لي تفنك فائده سي يارم ساعت ظرفنده
 شو قدر انسان تلف ايده بيلسي و طور پيلارك فائده سي دفعه

برکمی بی غرق ائلسی میدر دینیله جک ؟ یوقسه بونلرک مضراتی
درکار اولدبغی ایچون او تعریفات داخلنه کیره میه جکیمی
درمیان اولنه جق ؟ او صورتده بو ادواتک بر پاره ایتماسی
لازم کلزمی ؟ حال بوکه بو اغـورده صرف ایدیلان وهنوز
ایدلمکده اولان مبالعک کایتی درکار .

ج شو افاده کردن ا کلاشیلیورکه سز فائده لفظندن
مضرتک ضدی اولان منفعت معناسنی مراد ایدیورسکز
لسان علم ثروتجه بو لفظک معناسی بسبتون بشقه در . بو
لسانده فائده دینلدیکی تقدیرده ماده و یا خود معناً بر ایواک
تصوری لازم کلز . انجق بر شینه قوللانیله ییلور اولق صلاحیتی
ا کلاشلمیدر . مثلاً مجوهراتک نه مـاـة و نـدـه معناً بر نفعی
اولدبغی آشکاردر . واقعا ارباب محاکمه دن بمضیلری
مجوهرات وسائر مواد تزینیه نک طبیعت بشرده مرکوز اولان
میل اظهار احتشامه خدمت ایتدیکی ایچون نفع معنویسنی ادعا
ایتمشله ايسه ده عقول سلیمه بونی بر وقته تسلیم ایده مز .
میلان طبیعیه نک علی الاطلاق مقتضیائی ایفاده نفع تصوری
لابد ايسه تربیه اجتماعیه نک اصلاح ایدیکی بر طاقم مضر
و وحشی میلارک دخی مشروعیتنی تصدیق ایتک اقتضا ایدر
بوندن بشقه او یله بر طاقم طاشلری بیکلرجه التونلرله بالمبادله
چکمه لرده حفظ ایله او سرمایه یی استفاده صلاحیتندن
محروم ایدرک ثمره سز بر اقق علم ثروت نقطه نظر نجه بروجله

تجویز اولمز . بناء عليه مجرهراتك فائدهسى سوس صاتمقدر
دينلديكى حالده بوراده فائدهدن مقصد سوس صاتمق
خصوصنه يرامق ديمك اولديغى البته ظاهر اولور .

م پكى اما ارباب علم ثروتدن اكثر يسنك على الخصوص
كتابندن بحث اولنان اوخانس افندى حضرتلرينك افاده لرى
اصلا بومعنايى اشراب ايتيور .

ج نيچون ؟

م اوخانس افندى حضرتلرينك تعريفى باقك اكلاديم
كبي دكلى ؟ « اشته بر شيك خوايج بشريه يى ايفايه صلاحيته
فائده دينيلور بغداديك و اتمكك فائدهسى انسانى طوبور مق
چوقه نك و البسه نك فائدهسى وجودمى اورتمك و صغوقدن
محافظة ايتى بر كتابك فائدهسى بر علم و يار فن تحصيلنه مدار اولمق
اتمك و البسه و كتاب انسانك مادي و معنوى آمال و احتياجاتدن
برينك استيفاسنه مدار اولديغى ايچون فائده ليدر « شمدي
شو تعريفدن فائده نك عاداتا معنای لغويسندن بشقه بر معنايه
دلالت ايتديكى موضوعاً ميدانه چيجه ورمى ؟

ج خير .

م نصل خير . آمال و احتياجاتك استيفاسنه مدار
اولمقده نفكك وجودى ضرورى دكليدر ؟

ج نيچون اولسون ؟ احتياجات و آمالك على العموم

نافع و مشروع اولدیغی تسلیم اولنورسه دیدیکیز ضرورته
او وقت محل قالور.

م عجایب! آمالک اوله یلور اما احتیاجانزه مضری
واردر دینله یلورمی؟

ج نه شبهه. احتیاجانک دائره سی کوندن کونه توسع
ایتمکده و پک چوق مضرو غیر نافع شیلر اودائره یه کیرمکده در
ازان جله توتون هانکی مملکت نصل مملکت هانکی خانه
واردر که انده توتون صرف اولنمسون؟ ملل متمدنه نك اکثریت
اوزره بوکا اولان ابتلاسی بر درجه یه وارمشددر که بر کون
یمک یمه دن طور یایورده بر قاج ساعت توتون سزلکه صبر
اولنمور. اگر مطالعه کز وجهله فائده دن مقصد مطلق نفع
اوله ایدی توتونک طباً درکار اولان مضرتیه و یا خود دومان
اولوب هوا یه کتمسندن طولایی آشکار اولان مفعتمسزلکنه مبینی
قیمتی اولماسی لازم کلوردی. حال بوکه اعلاسنک قیده سی
اوج درت ایرایه صانلدیغی کور یایور. سز احتیاجاتی
یالکزیه جک ایچه جک کینه جک بارینه جق شیلر کبی لوازم
معدوده دن عبارت می ظن ایدیورسکیز؟ بو دائره ظهورینی
ادمندن برو توسع ایتمکده در. کور هیورمسکیز که بر فقیر آدم
کسب ثروت ایتمکده باشلارسه ثروتک تزیایدی نسبتنده
احتیاجاتیده ترقی ایدیور. مثلا البسه سی برقات ایسه بر قاج
قات بش اون قات حاصلی قات قات اولیور. وجودینی قیشک

صغوقدن یازین صیجاقدن محافظه یه مدار اوله جق صورته
ایکی قائله اکتفا ایدیور. بر ویا ایکی اوطله لی خانه ده
اوتورمه الشمس ایکن جسم ومنتظم برقوناق تدارکنی
ضروری کوربور. کیده رک یعنی ثرونی آرتدقجه یالی ویا
کوشک کنی صیفیه ده دخی کندیسجه، احتیاج قطعی مس
ایدیور. پیزاتمک ویاخود بر درلو صیجا قیملکه قارنی
طیورمغی اعتیاد ایدنمش ایکن برقاچ ویا بش اون درلویمکی
وهرنوبت میوه بی وبلکه موسمک غیری غالی فیئانی میوه لری
سفره سنده بولندیرمغی احتیاجات قطعیه دن عد ایدیور.
حاصلی دهانجه نیمه شیلره کندیسنی محتاج کوربور.

م بو دیدیکز شیلره بن عاداتا سفاهت ویاخود اسراف
دیه یلورم. اکر بو مثالو صرفیاته احتیاج نامی ویریلور
ایسه حقنده سفیه ویاخود مسرف تعبیرینی استعماله دنیاده
هیچ بر فرد تصور اولنمه مز. بر آدمک بش اون قات
ایسه ده کندینی محتاج کورمسی یمنکنده او درجه کافت
اختیار ایتمسی قوناغی وار ایکن صیفیه نامیه یالی باغ ویا
کوشک تدارکنه قالقشمسی ندن ضروریاتدن عد اولنسون ؟
بونلر دوزجه می ثروتدن متولد بر طاق آثار سفاهتدر.

ج بو ختمو صد پک یا کلش بر مطالعه ده بوانیورسکز
یوقاربده سویلیدیکم کبی اکر سز احتیاجاتی لوازم معدوده دن
عبارت کوربیورسه کز انسانلری علی العموم حال وحشیتده

تصور ایتکز لازم کاور. زیرا تمدن کلباً بونک عکسنى يعنى
 دائره احتیاجاتك توسيعنى مستلزمدر. اثبات مدعا ایچون
 اوزون اوزادی به تحریء ادلهیه لزوم کورم سزه مختصر
 و کورینور بر مثال ایراد ایدهیم بونک اوزرینه افاده می تسلیم
 ایدرسکز ظن ایدرم. بری شهرده دیکری کویده مقیم اولمق
 اوزره بر درجهده زنکین ایکی آدم تصور ایدیکز. عجباً
 بونلرک احتیاجاتی مساوی میدر امید ایدرم که کویلینک کنه
 نسبتله شهرلینک کینک قات قات زیاده اولدیغی تصدیق بیوریلور.
 اگر کویلی اوروپا کویلیرلندن ایسه شهرلرده کی تمیز کورنمک
 لزوم عمومیسنه قارشو هر کون بر بلکه کونده ایکی کوملک
 کیمک والدیون دکشدیرمک واسکی کورنملمک ضمننده صیق
 صیق تبدیل ایتک ایچون مشهور ترزیرله بهالی بهالی یاپدیرلمش
 قات قات البسه بولندیرمق مجبوریتنده بولنمبوب بر کوملکی
 ایکی اوچ کون کیه بیلور. والدیون ایسه پازاردن بشقه
 کونلرده طاقیه بیاور. وبر کوی ترزینسک اوجوزجه یامش
 اولدیغی بر ایکی قات البسه ایلهده عادی قیافتلی کویلیرله
 قارشو اکتفا ایتماکه محل کورمز. اکثری کویلر شهرلر
 کبی اسباب وخامندن اولان ازدخامدهدوچار بولندقرلندن
 وصورت معیشتلری ایسه اکثریت اوزره شهرلیردن سالم
 اولدیغندن تبدیل هوایهده احتیاج کورمزله. کورسه لرده
 کویلری داخلنده بالطبع صیفیه ایچون آیری محالر

اوله ميه جفندن ديكر بر كويه موقتاً عزيمتله اوله ايكي خانه يه
مالك اولق مجبور بئنده بولمزلر. اشته او كويلي بولر كي
دها بر چوق قيود لواز مدن وارسته اولديغندن انك احتياجاتي
شهرلنك كنه نسبتله پك محدوددر. اكر كويلي بزم
كويليلردن ايسه احتياجاتي همان ديديككز درجه ده لوازم
معدوده دن عبارت اوله جفندن شهرلنك كنه نسبتله يوق
كبيدر. بوندن استدلال اولنور كه احتياجات مدنيتنه تابعدر.
مدنيت ترقى ايتديكه اوده تنوع و تكثير ايدر. چونكه هر كس
احتياجاتني منسوب اولديغي قومك و بولنديغي شهرك وحتى
داخل اولديغي صنفك يعنى مرتبه مدنیه سنك طرز و صورت
معيشته توفيقاً تحديد و تكثير ايتك مجبور يتندهدر. مثلاً
افريقا و حشيلرينك موزيات و ياخود سائر حيواناتدن ياخود
نباتاتدن اولق اوزره بر ياخود ايكي درلو طعامدن محروم
قالماغي و صيرتي بونجقلي بر پوست ايله اورتنه بيلكي رفاه
و سعادتك انك نهايت مرتبه سي عد ايتدكلى كي متمدن بر قوم
دخي بو حال منتهاي مذلت و مصيبت كورر. بر كويلينك
بغداي بولغور و بولر مثللو بر سنه لك مأكولاتني در انبار
ايدة بيلسي و وجوديني ستر ايدة بيله جك صورتده لباسه
مالك اولسي و هفته ده بر ايكي دفعه ات يه بيلسي بختيارلق
صاياور ايسه بر شهرلي ايچون بو درجه محدوديت مضايقه دن
معدوددر. اصنافدن و ياخود مأموريندن فقيرجه بر آدمك
آيده اوچ بش يوز غروش مصرفي او مرتبه ده بولسانلره

صرفیات کافیه دن کوریلور ایسه مافوق واکا بر ایچون
بو مقدار هیچ حکمنده طوتیلور. حاصلی احتیاجات حال
وزمان و ترقیه مربوط اولدیغندن نه شودر بودر دیه تحدید
ایدیلور نه ده کافه سی مشروع و مقبولدر دینیه بیلور.

م اوت بو مقایسه کز قابل انکار دکل انجق احتیاجاتک
بو درجه تزايد و تنوعی نظر مطالعیه اندیغی تقدیرده
ثروته دخی شوندن عبارتدر دینیه میه جک.

« ثروت »

ج تجاربه مستند اولان فنونک پک چوق مسائلی
وسائط علیه ایله حقیقه اقرار اولند قجه مشهود اولان بطلان
و نقصانی نسبتنده کایاً و یا خود قسماً ^{تخجیح} و تعدیل اولندیغی
کبی تعریفات علیه دخی او نسبتنده شمول جه ضیق وسعت
کسب ایتکده در. مثلاً قدیمده حکمت دنیلدیکی حالده
بو تعیردن علم حکمت وکیا و هیئت و سائر مراد اولنور مش
شمدی ایسه بونلرک هر بری بشقه بشقه موضوع و غایتی حاوی
آیری علم اولدیغی متحقق بولندیغندن حکمت تعیرندن ذهنه
وارد اولان معنی اجسامده واقع اولان ظهورات موقته
ایله انلرک قوانینندن بحث ایدن بر علم مخصوصدر. ثروت
لفظی دخی بونک عکسی اوله رق یعنی اول یالکز اموال
متراکمه شامل اولدیغی حالده شمدی پک چوق شیرده شمولی
کوریلور.

م لکن علم ثروت علماسندن بعضیلری افاده کزک
عکسینی ادعا و التزام ایدیورلر . مثلاً ثروتی عادتاً نقود
و عقاردن عبارت کوریورلر .

ج معلومکنز اولق کر کدر که طبایع مختلفه بشرک
آثارندن اولق اوزره خصوصات سائرده اولدیغی کبی
فنون تجاریده دخی اختلاف آرا هر وقت موجوددر اوت
پک طوغری ارباب علمدن بعضیلری بو دعواده بولنمشلردر
بر طاقم لیده خلافتی التزام ایدرک ثروتی مادی و معنوی دیه
ایکی یه مادی بی ده طبیعی و عارضی دیه کذلک ایکی یه که جملاً
درده تقسیم ایتمشلردر . ثروت مادی بی تعداده لزوم یوق
چونکه معلومدر . قیمت و فائده بی حائز اولان اشیا . ثروت
معنوی یه کلنجه قوه فکریه و علمیه و یا خیالیسه کبی سرمایه
غیر مادیه دن عبارت اولان شیلردر . بونلری ثروت عد ایدنلر
دیورلر که مثلاً نقود . اراضی . عقاردن اصحابی نصل
مستفید اولیورسه بر طبییده مکتسب اولدیغی علم طبابتدن
و بر شاعر مالک بولندیغی فکر و خیالندن اوله جه مستفید
اولمغدهدر . مادام که هر ایکیسندن ده استفاده نتیجه سی
متحصلددر . یکدیگرندن آیرمق موافق نفس الامر دکلدر .
کله لم ثروت مادیه نك انقسامنه !! برنجیسی یعنی طبیعیسی
اورمان و معدن و نهرلر کبی حصولی طبیعی اولان منبعلردر که
بونلردن ایدیلان استفاده لر درکاردر . حتی ارباب علمدن

بعضی‌ری دکزلی بیله بو قسمدن عد ایدیورلر ایکنجیسی
یعنی عارضیسی قیمت وفائده‌یی حائز اولق اوزره سعی بشرله
حصول بولان شیردر.

م بوتقسیمات بنجه‌ده موافق مصلحت کور یلوب
انجق ذهنی قارشیدیران بوجهت اولیوب علم ثروتک
اخلاق ایله تعلق اولوب اولدیغی مسئله‌سی اولدیغندن
بوخصوصده کی مطالعه کزی ا کلامق استرم.

ج علم روت بروجه‌له اخلاقدن آریله مز. ا کر
انفکاکی تصور اولنورسه بلاقید و شرط تحصیل امواله
مساغ کوسترلش اوله جفندن غدارلق و یاخود طالقوقلق
وطولاندریجیلق ویلانجیلق ودها بوکی اخلاقسنلق سایه سنده
کسب ثروتی علم ثروتک دائره مأذونیتنده کور مامزلانم کلور که
معاذالله تعالی بوندن تولدایده جک نتیجه خرابیت اولدیغندن
غایتی معمور بته وارن علم ثروته بالوجوه مخالفدر.

م سزاویله ایسه علم اخلاقی علم ثروتک برقسندن عد
ایدیورسکز.

ج خیر بلکه علم روتی علم اخلاق بر فرعی کور بیورم.
چونکه سعادت بشری‌ده اصل اولان اخلاقدر. آنسز
هیچ برشی پایدار اولمکه حتی علم ثروتک تصور وجودینه
امکان قالسون !!

م بن اخلاق ایله علم ثروت بیننده سویلدی کزکی

بر رابطه قویه کوره میورم . زیرا اسباب تحصیل ثروتدن
معبود اولیه شیلر وار که بونلری دائره اخلاقه ادخال ممکن
دکل مثلاً ترقیات علمیه وصناعیه سایه سنده برشینک تقلید
ماهیتنه و تحویل شکل ولونه کسب اقتدار ایتمش و مملکتلرنده
علم ثروتک دخی مرعیت احکامی کورلمکده بولنمش اولان ملنلرک
برطاقم مادهلری سود و یاغ و شراب و سائره شکنده قویه رق
صائمیلری و برچوق جورک اجزادن و فقط کور ینشی غایت
نفیس اقبشه اعمالیه خلقی اضرار ایتلری قاعده اخلاقه
توافق ایدرمی ؟

ج سز بنم یوقاریده کی سوزمی تکرار ایدیورسکز .
بلا قید و شرط تحصیل امواله مساع کوسترمک احکام علم ثروتی
اخلال ایتمکدر دیدیکم بوکبی فسادلرایچون دکلیدر ؟ سز
بونلری نه دن اسباب ثروتدن عدایدیورسکز ؟ بحثز تحصیل
ثروت و سامان ضمننده شونک بونک قبول واستعمال ایتدیکی
وسائط غیر مشروعه یه عائد اولمیوب منحصرأ حقایق علم ثروته
متعلقدر .

م خیر ! مقصدم شونک بونک تحصیل ثروته روا
کور دیکی وسائطدن بحث ایتک دکلدر . بونلری تحت انظارده
بولنان مثالردن اولمق اوزره درمیان ایدیورم . بو خصوصده
علم ثروت از بابندن بعضیلرینک اقوالنیده ایراد ایدیلورم .
از آن جله « پیره » نک مرابحه حقننده کی اشته شوافاده سی

« حق تصرف سائر شیلرده نصل موجود ایسه ایچده ده دخی
 او یله موجوددر بناء علیه صاحب ایچه ایچه سندن
 موقتاً استفاده خصوصنی بر شخصه ترك ایده جکی صرده
 اسندیکی صورتده مقوله عقد واجراسنده مختاردر حق
 تصرف ایجابندن اولق اوزره بر شیئك استعمالی و یا خود سوء
 استعمالی متصرفینك ید اختیارنده در بناء علیه سرمایه دارانك
 سرمایه سنی نظامك تعیین ایتدیکی مقدار دن زیاده فائض ایله
 اقراض ایده بیلسنده اخلاقه مغایر برشی کور یله مز »

صیقلش و بوکالمش بر آدم دن هیچ بروجدان سلیمك قبول
 ائیمه جکی صورتده استفاده یه قالدشمق قاعده اخلاق و انصافه
 توافق ایدرمی ؟ و بویله غیر مشروع استفاده یه مسامح
 کوسه ترن بر علمك یا خود اصولك اخلاق ایله تعلیق تصور
 اولنورمی ؟

ج سزمسئله یی بتون بتون قارشیدیر دیکز . اولابرویا
 بر قاچ ذاتك مطالعه می بر علمك موضوعنی تغیر ایده مز .
 ثانیاً بر ماده نك خلاف اخلاق کورلمسی اکا متعلق
 کوستر یلان علمك دائره اخلاق دن تباعدنی اقتضا ایتز .
 « پیرره » نك تحصیل ثروت ضمننده هر نوع اسبابك استعمالی
 علم ثروت مقتضاسندن اولدیغی ایچون مراتبه جیلرک معاملات
 رباحیه یی استدکلی کی اجرایه علم مذکور موجب حقه قلمری
 وارد در دیمور . مراتبه نك منعه حق یوقدر دیور چونکه

بویابده کی ممانعتی حق تصرفه مغایر کور بیور که بو بر بشته مسئله در اشاعیده بالماسبه بحثی کله جکدر عجباً «پیرده» یه تربیه عمومیه مراجحه معامله غدارانه سده ارتق هیچ بر فردی میل ایتدیرم دیکندن بو معامله اورته دن کلیاً قالفدی دنیلسه کندوسنک علمه اولان منسوبیتندن طولابی مطالب علم ثروتدن بری دهها حاصل اولش دیه ممنون اولمیزی ؟ هیچ شبهه ایتم چونکه عکسنی تصور غیر معقول بر سوءظندر .

م بوجوابکزی قبول ایدرم . فقط یوقار یده افاده ایلدیکم وجهله علم ثروت علماسندن بعضیلرینک بلکه مشهورلرینک حتی اوخانس افندی حضرتلرینک کتانبده دخی برایکیسنک اممی ذکر اولنمشدر . ثروت ایله اخلاقی آبرملرینه نه دیرسکز ؟ بونلر عجباً سائرلری قدر کو جنمیکز اما حتی سزک قدر اولسون تعمیق حقایقه مقتدرمی دکلدیلر ؟ اویله ایسه ایچلرنده « ادم سمت » کبی علم ثروت عالمنده مقتدابه لک شرفنی حائز اولانیده وار بو کانه دبرز ؟

ج اصل بحثه کیرمزدن اول شوراسنی سو یایهیم که برعالمک ویاخود کمالی اثار یله مثبت اولان برعاقلک بر مسئله ده اصابت ایده مامسی مزیات سائره سنی اخلاص ایده مز . ذاتکز « ادم سمت » کبی اعظم علمای علم ثروتدن اولان بر ذاتک بوم مسئله ده مطالعه سنی قبول ایتورم ظن ایتدیککز ایچون انک کمالیله بنم نقصانمی بالموازنه جالب تنجب برجسارت

کستاخانه یه محل براغلمش کوریورسکز . حال بوکه حقیقت
 حال تمامیه بوطن و ذهابکزه مغایر در . اولاً بالفرض بنم کبی
 برعاجز و ناقص اولیه برطالم و کاملک بر مسئله ده کی اجتهادینه
 تعرضه ایتمش اولسه اثبات مدعاسنه دلائل طلب اولنمیدر .
 یوقسه معترض علیهک بیوکلکی کوچک اولان معترضک
 ادعاسنی استماعه مانع اوله مز . ثانیاً ثروتک اخلاقدن عدم
 انفکاکنی دعوا « ادم است » و امثالنه اعتراض دکدر .
 چونکه علم ثروت ار باندن هیچ بر فرد یوقدر که استحصال
 زوته هر نوع وسائطی جائز کورسون . زیرا علم ثروتک علت
 غائییه سی اولان آسایشک حصولنه وسائط غیر مشروعه
 موانع قطعیه اولدیغندن علم مذکورک وجودی او وسائطک
 عدمی مستلزمدر علوم وار باب علوم شویله طورسون
 عقلی باشنده اولان هیچ بر انسان مقصد اصلی
 کسب ثروت و ساماندر . اسباب و وسائط نصل اولور ایسه
 اولسون کبی بر مطالعه مضره و تخریبکارینک بیانیه جسارت
 ایده مز . چونکه احوالده قطاع طریقهرده اصحاب صنعت
 نظریه باقلمسنی تجویز ایتدیکنی افاده ایتمش اولور . اوخانس
 افندی حضرتلرینک کتابنده کی بوکا دأر اولان افاداتی
 کوچمیکز اما یا کلش اکلا دیغکزدن ذهنکز قارشمش .

م نهدن یا کلش اکلامشم !! اشته او افاده « ار باب
 علمدن بعضیری ثروتک معناسنی پک ککیش طوته رق معنویات

قبیلندن اولان شیرده ثروت اطلاق ایتشلر ایسه ده اکثر یسینک
 رأینه کوره ثروتی مادهٔ حصوله کلان و تقدیر و مبادله اوله بیلان
 شیرله حصر ایتک قاعدهٔ علیه دهها موافقدر . واقعا
 او مثللو محاسن و فضائل بشریه ترقی مدنیته و ثروت مادیه نك
 تکرینه مدار قوی اولدیغی جهتله ثروتک اسباب اصلیه سندن
 عد اولنه بیلور . لکن بونلر اساساً علم اخلاق و علم حکمت کبی
 علومه متعلق شیردر اگر بونلرک جمله سنه ثروت نامی ویریه جک
 اولسه علم ثروتک کافهٔ علوم ادبیه یی استیعاب ایتسی لازم
 کلور « چون استورات میل » بو بحثده « ادم اسمت » وینه
 انکثره ارباب علمندن « مالتوس » ک رأینی استلزام ایله
 شو یولده بیان مطالعه ایدر . هر کسک معلومیدر که زنکین اولمق
 بشقه شیردر . عالم شجیع فاضل اولمق بشقه شیردر . علوم
 وفنونک شجاعتک و سایر فضائل بشریه نك اسبابی تحری ایتک
 ثروتک اسبابی تحری دیمک اولمدیغنی هر کس تسلیم ایدر .
 بوشیر باینده هیچ مناسبت یوق دیمک دکلدر . حتی بربرینه
 اولان تأثیرلری فعلاً مثبتدر لکن ماهیتلری بسبتون بشقه در
 علم اخلاق اربابی مزایای معنویه ایله اکثفا ایدرک بویوزدن
 انواع تلذذات روحانیه نائل اولان آدمی حقیقهٔ زنکین عد
 ایتسه لر و بونک عکسی اوله رق اغنیادن اولوبده امراض
 جسمانیه دن و یاسوء استعمالدن طولای محسنات دنیویه دن
 استفاده بحالی اولمیان آدمه بریکدیرمش اولدیغی خزینه لرک

ایچنده ینه ققیردر دیسه لر بچادر لکن عوام ناس کی علم
ثروت اربابنک دخی نظرند زنیکیک نقود اراضی وعقار و سائر
اوله رق چوق قیمته مالک اولمقدر»

ج بو سوزلرک هانکیسنی ذه ابکزی تقویه مدار
کور یورسکز؟

م هپسنی . علی الخصوص « فضائل بشریه نك
اسبابنی تحری ایتک ثروتك اسبابنی تحری دیمك اولدیغنی
هرکس تسلیم ایدر » بوندن آچیق ده ها فصل عبار
دیورسکز؟

ج واقعا آچیق لکن بحثزه تعلق یوق . اوت پک
طوغری فضائل بشریه نك اسبابنی تحری ثروتك اسبابنی تحری
دیمك دکلدر . زیرا بونلرک ایکسیده آیری آیری اصللردر .
دعوامز فضائل بشریه دن اولان اخلاق ایله علم ثروت
بیننده مناسبات قویه اولوب اولدیغیدرکه بوجهتی یعنی
اخلاق خلافتده بر علم ثروت تصویری علماً عقلاً تجربهً ممکن
اوله میه جغنی بالاده مختصراً ایراد ایلدیکم مثالرله بر درجه یه
قدر اظهار ایده یلدم ظن ایدرم . انلره قارشو بیان بیوردیغکز
بومقاله هم افاده مک خلافتی مستلزم دکل بلکه مؤید همده انک
موضوع اصلیمی تعریف ثروت اولوب بزیاسه صورت تحصیل
ثروتدن بحث ایدیورز . ثروت بشقه صورت تحصیل ثروت

بشقه اشته ینه تکرار ای دیورم که دنیاده هر نوع سعادت
واسایشک اساسی مکارم اخلاقدر .

آنسز هیچ برشی پایدار اوله مز . استرسه کز سزه بوباده
علم ثروت اربابندن بعضیلر ینک سوزلر ینی بیان ایده یم
جمله دن بری « ویلیومه » مباحث علم ثروت نام کتابنده دیرکه
« اخلاق علم ثروتک اقسام اساسیه سندندر هر نه که اخلاقه
مغایردر . فائده سی تحقیق ایتسه بیله ارباب علم جانبندن قبول
اولناملیدر » وینه ارباب علمدن « پاسی » دیرکه « علم ثروت
هر نقدر علم اخلاق دیمک دکلسه ده اندن ایرلمز کذلک حقوقدن
دخی چونکه انسان طبعاً مائل اجتماع اولدیغندن وجعیت
مدینه نك اساسی ایه عدالت بولندیغندن علم ثروت لوازم
قطعیه سندندر » ینه ارباب علمدن و انجمن فنون اعضاسندن
« له اونسی دولاورنی یو » دیرکه « علم ثروتک وصایای اکرچه
لایقیله مسموع اولیدی قز انجملری صورت مشروعه ده اولنلرک
کمال زحمتله حاصل ایده بیلدکاری تجارت غیر کافیه لرینه قارشو
احتکار و اویون کبی شیلردن حاصل اولان فوق الحد کارلری
کیم کورردی اصحاب عمل اکثریت اوزره سرمایه دن محروم
بر حالده بولنمقده ایکن کمال محن و مشقتله قزایلان ایقچه لرک
ثمره سز اسرافات ایله ضایع اولوب کتدیکنی کذلک کیم
کورردی « محرریندن « ویقتور بوری » علم ثروت علماسندن
« ادووار » ک اخلاق و علم ثروتک تقویم صغیری عنوانلی

اثر بنی ثنا ایندیکی صروده دیرکه « انسانه قید مضایق ددن
تخلیص و سائطنی و یرن مکارم اخلاق نصیح و پندنده بولانلر در »
نه کوزل برسوز و نه واضح بر حقیقت حاصلی علم ثروتک دائره
اخلاقدن قیل قدر انحراف ایده میه جکنه دائر بونلر منللو
اقوال و مطالعات اهل و ارباب پک چوق اولدیغنی کبی عقل
سلیم دخی بونک خلافتی بروجهله قبول و تسلیم ایده میه جکندن
یهوده یره بوبابده تطویل مقالدن ایسه بشقه مسئله به عطف
کلام ایتهسک دهها مناسب اولور ظن ایدرم .

م واقعا پک طوغری نجهده مقصد بوجهتی راز
استیضاح ایدی یوقسه خلافتی التزام دکلدن . موافق ایسه
برازده و سائط تحصیل ثروتدن بحث ایدلم .

ج پک اسلا

م حصول ثروته و سائط اساسیه نه کبی شیردر ؟

ج ارباب علمک بوبابده کی افادات مفصله لرینک خلاصه سی
تحصیل ثروتک و سائط اساسیه سی اوجشی اولدیغنی بیانندن عبارتدر
بونلر دن بری ارض بری عمل بریده سرمایه علم ثروت نقطه نظر نجه
ارضک دیگر ایکی واسطه لر اوزرینه رجحانی اولوب چونکه
ارض معدنلر اورمانلر و اقار صولر کبی منابع ثروته مالک
بولندقدن بشقه قوه انباتیه و استحصالیه کبی حیثه نه تعلقی
اولان ایکی خصلت جلیله یه دخی نائل بولمشدر . براننامل
اولنورسه ظاهره چیقارکه مأ کولات و مشروبات منللو

خوايچ ضروريه نك استيفاسي ارضه مخصوص اولديغي كبي
انسانك قيمت ويره رك ثروته تحويل ايتديكي اشيانك دخي
اجزاي اصليه سي باشلوجه ارض سايه سنده وجوده كلكدر
مثلا ادنا برايكنه نك ياپلسي ارضدن چيقان باقر وزنك
معدنرينك وجودينه محتاج اولديغي كبي عالي وغالي قاشلرك
نسج و اعمال دخي پاموق يوك واپك كبي ارض سايه سنده
حصول بولان اجزايه متوقفدر.

م كرم ايدك بوراسني ايواكلايه مدم . پاموق واقعا
محصولات ارضيه دندر لكن ايپك ويون ارضدني حاصل
اولور؟

ج ارض سايه سنده در ديديكم اشته بومعنايه جل
اولمسون ايچوندر يا! دزد اغاجي اولسه قوزه زره دن حاصل
اولوردي كه حتي ايپك وجوده كلسون . اوت اولسه قيون
وچكي نصل بسلنوردي كه يون ميدانه چيقسون ارض
اولسه اغاج واوت نصل بولنوردي كه قوزه وقيون وچكي
وجود بولسون ؟ وقس على البواقى

م اوت پك طوغري دقت ايده مامشم لكن بو حالده
ذكر ايتديكز ديكر ايكي واسطه نك يعنى سعي ايله سرمايه نك
حكيمى قالمبور كبي كورينور .

ج نيچون قالمسون برشيئك رجحاني ديكرلرينك ازاله حكم
واهيميتني ايجاب ايتمز . اشته بونجه اسباب فوائدى جامع

اولان ارضدن اگرچه سعی و سرمایه اولزسه هیچ برشی
استفاده اولنه مز • حتی ارباب علمدن « هازی غبره وه »
سعیدن بحث ایتدیکی صره ده دیرکه « اناجده صاللان خدای
نابت میوه لر مالدن عداو لئق ایچون اول امرده طویلانیلیدر »
عالمده سعی و اقدامسز هیچ برشی اوله مز • اگرچه یالکز
ارضدک قرتی کافی اولیدی منابع کثیریه مالک اولان
قطعاتده مسکون اقوام غیر متمدنه ده اثار ثروتک مشهود اولسی
لازم کلوردی • ینه موخی الیه « هازی غبره وه » درکه
« امریقای شمالی زنکین بر قطعه ایکن یعنی منبت اراضی بر
چوق معادن واورمان و بالقله مملو نهرلری حاصلی کانه مواد
مطلوبه بی حاوی اولدیغی حالده اهالیسی چالئق ایچون
لزومی اولان معلومات و اقدامدن محروم اولق حسیله
بیکرجه سنه فقر و مضایقه ایچنده یشامش لردر • ذکر یکن
« پیره » دخی بو بحثده دیورکه « انسان عقل و زکاسی سایه سنده
اطرافنی اخاطه ایدن حیواناتک فوقنده اولمغله برابر اوده
انلر کی شرائط سعی و عمله تابعدر »

ثروت عمومی اوزرینه سعیک تأثیری بر درجه درکه ملل
مختلفه میانها کی عمله لک احوال خصوصیه لرینی بیله ارباب
علم نظر اهمیتدن دور طوته مشدر • حتی ینه « پیره »
بو بحثده انکلیز عمله لرینک یوب و ایچملری فرانسه عمله لرندن

زیاده قواعد مخصوصه سنه موافق اولدیغی ایچون سعی و عملری دهامثر اولدیغنی درمیان ایدر.

حاصلی چالشمه نك حصول ثروته اولان مدار کلیسی اوقدر واضحدر که ایشدن قاچینان بر تابل آدمک الینه کلی بر سرمایه ده کچسه حسن استعمال کلعتنی اختیار ایتماسندن طولایی آئی تلف ایتمسی ملحوظ ومشهود اولدیغی کبی چالیشقان بر آدمک دخی الینه کچن جزوی بر سرمایه دن بیوک بر ثروت حاصل ایتمسی پک ممکن کورلمکده در.

کلهم سرمایه به !! علم ثروت لسانجه سرمایه یکی برمال حصولی ضمننده صرف واستعمال اوانمق اوزره بر طرفه آیرلش اولان بر قسم ثروتدن عبارتدر. الماس وانتون وکوشدن معمول ادوات وآوانی بی وبونلر مثللو سائر قیمتدار اشیایی حصول امواله خدمت ایتمکدر ایچون سرمایه دن عد ایتمورلر. حتی ارباب علمدن اکثریسی تحصیل امواله تخصیص ایدلمیان مسکوکاتی بیله سرمایه دن معدود دکلدردیورلر. بوبخشدہ علمای ثروتدن مشهور « روسی » دیمشدر که « وحشیلر برکیکی اولدرد کدن صکره اوچه تقسیم ایدوب برینی اوکون دیگرینی ایرتسی کون یمکه آیررلر . بر قسمنی یعنی بوینوزلرینی ده آو اولمق ایچون برنوع سلاح پیارلر اشته بوواج قسمدن اوچنجیسی یعنی بوینوزلر دیگر آو حصولنه برادیغی ایچون سرمایه اولکی ایکی قسمده اموال مستهلکه دندر.

يکي بر ثروت حصولنه قابل اولان هر نوع ثروتی سرمایه اعتبار ايدنلرده واردر. بونلر ديورلر که بر چقچينک ادوات زرعيه سی سرمایه در. چقچينک انلری استعمال ايتماسندن طولايی او ادوات سرمایه لکدن چيقماز يالکز سرمایه اولديغی حالده معطل براغلمش اولور. مثلاً بر آدمک اوچ بيک غروش مصرفی اولوب درت بيک غروش ايرادی اولسه فضله قلان بيک غروش ولو استحصال ثروت اوغرينه صرف اولنيوب چکمهجهده محفوظ براغلمش اولسون ينه سرمایه در. انجق استعمالنه مانع اولان برالده بولنش اولور. الماس والتون وکوشدن معمول ادوات وآوانی دخی بوقبيلدنلر ديورلر. مدعالرینی اثبات ضمننده شونیده سويليورلر که بر طيب ويا خود برسام ويا بر او وقتک وسائر ارباب معارف وصنایعک علم وصنعتلرینک احکامی اجرا ايتاملری مالک اولدقلى معلومات سرمایه سنی سرمایه لک مزیتدن چيقارمى؟ حاصلی بوکبی ده بر طاقم مطالعانه بولنيورلر ايسه ده اکثریت استعداد وصلاحیت جهتنی نظره المیوب يعنی بر شيئک يکي بر ثروت حصولنه مستعد وصالح اولسنه باقیوب حصول ثروت يولنده صرف واستعمالی اعتباريله سرمایه اولسنه حکم ايتشلردز.

م بوفرقةک مطالعه سی معقول دکلی؟ بر شيئک ماوضع لهنه استعمال اولنماسی ماهیتنی تحویل ايدرمی؟

حتى نجه انسانك لوازماتندن معدود اولان اشياى متقوله نك
 بيله بريوك قسمى سرمايه در . مثلا برآدمك بش والتى قات
 اثوابى اولسه عند الاقتضا برقائنى اليقويوبده ديكرلرينى فروخت
 ايله اثماننى يكي بر ثروت حصوله صرف ايتديكى حالده
 او اشيانك بدلى اولان اچقه سرمايه اولمش اولمزمى ؟ بو حالده
 او اثوابده سرمايه لك قابليتى بولمزمى ؟ يا خود بر آدم خانه سنى
 صاوب كراده او تورسه و يا خود اندن كوچك برخانه اشترا
 ايله قصور اچقه بى يكي بر ثروت استحصالى ضمننده قوللانسه
 واقچه بو مقصدى حاصل ايدمزمى ؟

ج بومسئله بو صورتله محاكمه ايديلورسه افاده كز
 تسليم اولنور . حال بو كه ارباب علمك ا كثرىتي بو خصوصده
 قابليت وماهيتى نظر مطالعه يه الميه رق سرمايه لفظنى علم
 اوله رق استعمال ايتملدر . يعنى ثروتك يكي بر ثروت حصولى
 ايچون قوللانيلان قسمنه سرمايه ديمشلدردر قوللانلر ايسه
 او قسم ثروت دائره سنده قاليور . اكا سرمايه ديميورلر .
 مثلا بر آدمك بر قاج بيك ليراسى اولسه يكي بر ثروت حصوله
 صرف ايتيوب صنديغنده صاقلاسه اكا نقود محفوظه ديور
 سرمايه ديميورلر .

م بو حالده بو بحثى تطويلده احتياج قاليور . رأيكزه
 توافق ايدرسه سوزى تقسيم اعماله نقل ايدم .

ج بك اعلا اولور . بيورك .

« تقسیم اعمال »

م تقسیم اعمال حقنده مطالعه کز ندر ؟

ج بوبر مسئله در که محسناتی عمومأ تصدیق اولنمشر .
اعمالک تقسیمی ارباب عملجه بر یوک مهارت و ملکه یه وز مانجه
ایجه بر تصرفه باعث اولدیغی جهنله محصولات اعمالیه هم
نفاست و مقدار جه ترقی ایدیور همده فیأنجه تنزل ایلور .
منلا ادنا شیلردن اولمق اوزره بر کبریت قوطوسنی الله الم
بونک بر آدم دائما یالکز الت واوست قپاقلرینی یایمقله اشتغال
ایسه او آدم بر درجه مهارت و ملکه حاصل ایدر که عملیاتی
اجرا ایدر کن الری ذهن و نظریه ک معاونت و دقتنه احتیاجدن
وارسته اوله جق بر حاله کلکله قیاق یایمغی آغزینه لقمه
کو تورر قدر قولای حس ایدر . بوقدر مهارت البته کوزل
یایلمسنی و فرط ملکه ده چوق میدانه کلمسنی جو قلق ایسه
او چوز اولمسنی اقتضا ایدر . بوندنده عموم استفاده ایلر .

م ارباب علمدن بعضیلری بونک عکسنی در میان
ایدیورلر یعنی نفاست و کثرته سبب اولان اعمالک تقسیمی
دکل ما کنه لک استعمالیدر دیورلر . ازان جله ارباب علمدن
« شارلی غنیل » اصول علم ثروت نام کتابنده « آدم اسمت » ک
تقسیم عمل حقنده کی مطالعاتنی بیان ایتدکن صکره ینه ارباب
علمدن « لورد لاندرا ل » ک افاده سنی اولمق اوزره دیرکه

«تقسیم اعمال فکری یکی برشی اولیوب پک اسکی زماندرده
 موجود ایدی. ایکنه فابریقه‌لری کبی برطاقم فابریقه‌لرده
 معمولانک کثرت اوزره حصوانه بادی اولان اعمالک تقسیمی
 دکل ماکنه لک استعمالیدر. مثلا ایکنه یایمق ایچون ماکنه
 یاردمیله چالیشان برعمله برکونده تقسیم اعمال طریقله چالیشان
 برچوق عمله لک برآیده یاپه‌یله جک‌لرندن زیاده ایکنه اعمال
 ایده‌یلور ۱۸۷۵ سنه‌سی اسقوچیاده انبیکدن چکیلان
 مسکراته خالون باشنه مقدار معین حسابیله رسم طرح ایدلسنه
 دائر حکومت و قوعبولان تکلیف اوزرینه بوصنعتده تجاریب
 کثیره‌سی اولان لوندرد مقطرلریله حکومت میاننده وقوعبولان
 مذاکراتک نتیجه‌سی اولق اوزره بروقت معینه‌ده تقطیر
 ایدیلان مسکراتک مقداری اوزرینه طرح و تکلیف اصول
 قرارگیر اولسنه مبنی برانبیک هفتده یدی دفعه تخلیه‌سی
 فرض و تخمین اوله‌رق اولوجهله تعیین تکلیف ایدلمشیدی.
 ایکی سنه صکره مالیه نظارتنه ویریلان برلایحه مآلندن
 مقطرلک هفتده فرق بش کره انبیکلرینی تخنیه ایتدیکلری
 اکلاشلربیگی کبی اوتاریخندن ایکی آی صکره ینه ذکر اوتانان
 نظارتنه ویریلان دیگر برلایحه‌دن دخی برانبیک برساعتده
 یکریمی ایکی دفعه تخلیه ایدلدیکی مستبان اولمشدر. اشبو
 عملیاتک بوصورته تسریعیله ثمراتک تکثرینه مجرد ماکنه
 سبب اولقده در». بومطالعہ بنجوده عتله ملایم کورینیور

اگر ما کنه‌لر اولیاییدی اعمال نه قدر تقسیم اولنورسه اولنسون عجباً محصولاتک تکثری کوریلان درجه ده اولورمی ایدی؟

ج اکا شبهه نه! ما کنه‌لر اولیاییدی البته محصول عمل بودرجه کثرتی بوله مزدی. لکن بومطالعہ « آدم اسمت » ک تقسیم اعمال حقنه کی افکار واقوالنی تخطئه یه مدار اوله من چونکه « آدم اسمت » ما کنه‌لرک فوایدینی انکار ایتدیکی کبی تقسیم اعمالیده ما کنه سز اجرا اولنسون دیمور. مثلاً پارسده « غودیو » دیمکه معروف عسکر قوندیره سی یا پیغه مخصوص بر فابریقه واردرکه آنده بر قوندوره بر ساعتده یا بلور. حتی بعض سیر جیلره فابریقه یه دخوللرنده حاضرلنش کاوساله‌لره اسمرینی یازدیر یورلر. بونلر تقریباً بر ساعت ظرفنده فابریقه ک هرجهتینی کزوب تماشا ایتدکن صکره چیقارکن اسمرینی یازدقلمری کاوساله‌لردن یا پلش قوندوره‌لر کندولرینه ارائه اولندقدده ایج ویا طیش طرفلرینه اصابت ایدن امضالرینی کور یورلر. بوسرعت تقسیم اعمالدن بشقه یه عطف اولنه یلور؟ عجباً بر ما کنه بر قوندیره عائد کافه عملیاتی اجرا ایده جک اولسه بر ساعتده بیتوره یلورمی؟ مثلاً قوندوره‌لک یالکز جهت سفلاسنه قونیله جق بر پارچه مقداری متصل کاوساله کسمک یا خود متصل چویلرینی میخلامق ویا متصل دیکمک حاصلی عملیاتک هر قسمنی آیری

آری ایضا ایتک طریقہ حاصل ایدیلان سرعت بونرک
جمله سنی برما کنه یه اجرا ایتدیرمکه حصوله کله بیلورمی؟
کله میه جکی درکار بناء علیه « آدم اسمت » ک مطالعہ سنده کی
اصابت دخی ناقابل انکاردر.

حتی بواصولک مشاغل ذهنیه ده بیلہ فوائدی منکر
اولدیغنی اثبات ایچون برمثال ایراد ایدیم. ارباب علمدن
« ایزوارد » « علم تصرف معمولات » نام کتانبک تفسیم
اعمال قسمندہ دیرکه فرانسه ده اصول اعشارینک تأسیسندن
براز صکره بونک صورت استعمالنی تسهیل ضمنندہ برجدول
حسابی تنظیمی آرزو اولمشیدی. حکومت اشو جدولک
ممکن اولدیغی مرتبه شمولنی توسیع املیلہ بوخدمته فرانسه ده
بولنان کافہ ارباب حسابی دعوت ایتشیدی.

اجتماع ایدن علمای حساب بونک برمدت معینه ظرفندہ
ایفاسی برطرز جدید سعیہ محتاج اولدیغنی تسلیم واعترافله
حکومت جانبندن بوایشک اجراسی تحت نظارت واداره سنہ
براقیلان « پرونی » نک تصورینی قبول ایتشلردر.

« پرونی » دائره نک طقسانه منقسم اولان زاویه لرینک
یوزہ تقسیمی ایچون صورت مکملہ ده اولمق اوزره « لوغارتمی »
و « مثلثات » جدول لرینک تنظیم و ترتیبی تعهد ایلش ایسه ده
برطاقم مقتدر ذوات ایلہ بونک حصوله کمال سعی و اقدام
اولندیغنی حالده بیلہ عمرک کفایت ایتیه جکنی اکلا یه رق

تأسف ایتمکده ایکن برکون کتابچی دکانلرینک برنده « آدم اسمت » ک ١٧٧٦ تاریخنده لوندرده موقع انتشاره چیقاریلان « ثروت ملک تحری ماهیت واسبابی » عنوانلی کتاب مشهوری نظرینه اصابت ایتمکه الینه آلوب آچار . تصادفاً تقسیم اعماله دائر اولان ومثال اوله رق ایکنه اعمالنی کوسترن مباحثک بر صحیفه سی ظهور ایدر . موعی الیه بو صحیفه یی اوقور اوقومز تنظیمی درعهده ایلدیکی جدولی ایکنه اعمالی کبی تقسیم عمل صورتیله میدانه کتیرمکه قرار ویره رک اوج شبهه ترتیب ایدر . برنجی شعبه یالکز اشکال هندسی تحری و ترتیبی ایکنجی شعبه برنجی شعبه دن ویریلان اشکالک عدده تحویلی اوچنجی شعبه ده ایکنجی شعبه دن ویریلان عددلرک جمع وتنزیلیله مشغول اوله رق بو صورتله بر مدت قلیله ظرفنده مذکور جدول میدانه چیقار . اشته بو وجهله امور ذهنیه نک بیه تسهیل حصول نتایجنی موجب اولان بر اصولک فوایدنی ماکنه لره عطف ایتک بداهته قارشو سوز سونلک قبیلندن اولزمی ؟

م عجایب ماکنه لرک بو خصوصده کی محسناتنی انکارمی ایده لم ؟ تقسیم اعمالک افاده کز وجهله فوایدنی تسلیم ایله برابر بو فوایدک هیچ اولمزه بر کوچک قسمی ده ماکنه لره عطف ایتک نه دن واقعیه موافق دوشمسون ؟ بر طاقم مؤسسات جسمیه صنایعیه نک ذهنلره خیرت ویره جک

درجدهده سرعت و کثرتله حصوله کنوردیکی اشیا مجرد تقسیم اعمالدن می ایلری کلیور؟ بوکا ماکنه لک مداری اولیور می؟
ج یوقاریده کی سوزیمزی ینه می تکرار ایده جکر؟
ماکنه لک باعث اولدیغی تسهیلاتی کیم انکار ایده یلور؟
لکن بجنمز اوراده دکل اعمالک تقسیمنده اعمال کرک ماکنه ایله کرک ماکنه سز اجرا ایداسون. هر ایکی صورتهده تقسیم اولندیغی تقدیرده آز مدت ظرفنده چوق شی وجوده کتیرر. ماکنه ایله اجرا ایدیلان اعمالک قوه استحصالیه سی البتده ماکنه سز اجرا ایدیلاندن زیادهدر. لکن نسبتی بونده ارامیه جغز تقسیم خصوصنده ارایه جغز. ماکنه ایله اجرا ایدیلان اعمالک قدرت استحصالیه سی قبلالتقسیم یوزده یکرمی ایسه بعدالتقسیم یوزده التمش بلکه دها زیادهدر. حتی بو بابده کی تجاریب اشیا می معموله دن بر شیئک اجزای اصلیه سنی آیری آیری ترتیب ایدن کوچک کارکا هلرک ماکنه استعمال ایدن قابریقه لر قدر مستفید اولدقلرینی بیله ظاهره چیقارمشدر.

ارباب علمدن «نوبراق» دیرکه فرانسه نك هیچ بر طرفنده اعمال «ال بوف» شهرنده کی قدره تقسیم دکلدر. شهر مذکورده چوقه یه متعلق عملیاتک جمله سنی اجرا ایدر هیچ بر کارگاه یوقر.

اجزای اصلیه دن اولان یونک یقاسمی قورومسی

بویانسی بوکلسی طوقونسی و سائرہ سی ہپ آری آری
محارہ مخصوصدر . بو شہرہ تقریباً اوج یوز قدر فابریقہ جی
اولوب بونلرک ایچندہ فابریقہ سندنہ ماکنہ استعمال ایدنک
مقداری اوتوزہ بالغ اولمز . بونلردہ بریکیلردن زیادہ استفادہ
ایده مزلر .

اویونجاندن معدود اولان شیلرک بیلہ اھونیت و کثرتی
موجب اولمق اوزرہ تقسیم اعمال طریقہلہ اعمال ابدلدیکنی
کوسترمک ایچہون سزہ بر تحف مثال ایراد ایدہیم . یوقاریدہ
ذکری بکن « ایزوارد » « برمانق » شہری معمولات زجاجیہ
فابریقہ جیلرندن « اوستلر » نام بر آدمک معمولات مذکورہ
قومیتہ سی نزدندہ واقع اولان افاداتنک خلاصہ سی اولمق
اوزرہ مدالہ آتیہ بی ینہ مذکور کتابندہ نقل ایلر « اون سکر
سنہ اول لوندرہ یہ کلیشمہ تصادف ایتدیکم بر ذات کندیسنہ
بر ممتار بک کوزی اعمال ایدہ ییلورمی می بدن صورتی .
وہلہ اولی دہ بو سؤالی تحقیر مقابندہ تلقی ایدرک جانم
صیقلدی ایسہدہ سائل بنی برکنیش صالونہ احوال ایلرکدہ
کورددم کہ کزنتی محلدن بشقہ ہیج بر بوش یر قالمیوب یردن
طوانہ قدر صالون بک اعضاسیلہ طولو . بو ذات دیدیکہ
بورادہ کوردیککز یالکز قول وایا قدر بدن قسمی الت
قاندہ در او وقت اکلادم کہ بو ذاتہ کلی مقدار بک کوزی
لازم و بونیدہ فابریقہ م معمولاتنک نوعندن کوردیکمدن اعمالنی

تجربه راضی اولدم . بو ذات بکا بر نمونه ابراز یله هر نوع
 شکل و قطعه ده بر چوق بیک کوزی سپارش ایلدی .
 اقامتگاهمه کلوب مقدار مطلوبک قلله حسابنه کیر یشدیکمه
 بش یوز انکلیز لیراسندن زیاده ایندیکنی اکلادم . فابریقه مه
 عودتمده عمله لرم میاننده جام معمولاتجه مملکتک اک ماهر
 استاد لری بولنق حسیله انره نمونه یی ابراز ایلدم . بونلر
 اعمالنه موفق اوله میه جتلیزنی سویلدیلر . مع مافیه وعد
 مکافات ایله کندیلرینی اجرای تجربه یه سوق ایلدم ایسه ده
 ثمره سز تجربه ایله اوج درت هفته ضایع ابدلدکن صکره
 ترکه مجبور اولدم . تقریباً بوندن اون بر آی اول تصادف
 بنی فقر و ضرورتک اک نهایت مرتبه سنه وارمش بر بیچاره
 آدمه ملاق ایندیردی که بونک طریق اعمالنی بیلوردی .
 کندوسنه براز باره ویردیکمه صورت اعمالی بکا یلدیرمکه
 راضی اوله رق شفاهاً تعریفه قالدشدی . هر نقدر بو نوع
 اعمالته آله شمش و دیدیکی شیرده هر کون کوزمک اوکنده
 اجرا اولسان اعمالات قیلندن اولوب غرائبندن بولنمیش
 ایکن نه یاپیلورکن کورلمدیکه نقدرکله سه ام کلایه میه جغمی
 اکلادم . نهایت مرقومک اقامتگاهنه کیره رک و کندیسنه
 یاپدیره رق کوروب اوکرندم . وبو صورتک عمله لریمک
 بیهوده یره تجربه ایله اوغراشدقلری طرز اعماله نه قدر جزوی
 مخالف اولدیغینده کوروب تعجب ایتدم . « بوندن صکره

صاحب افاده دیر که « عند الحساب مقدار مذکور کوزک او وقتی فیثاتک انجق نصفی بوله بیه جکنی ا کلامسه ده انکترده چوجقک ایکی یاشندن یدی یاشنه قدر بیکله اوینامری وسنه ده بر بیک اسکتمری حسابله یالکز بیک کوزی ایچون بیکرجه انکلیز لیراسندن مرکب کلی بر سرمایه نک دور ایتکده اولدیغنه قانع اولدم » .

اشته بویه لاشی مثابه سنده اولان بیک کوزی ایچون هر سنه بیکرجه انکلیز لیراسندن مرکب بر بیوک سرمایه دور ایدرسه انکترده نه درجه کایتلی بیک اعمال ایدلمکده اولدیغی تصور اولنه یلور .

بو بیکرک نه اولدیغی بلای اولیان بزم بیکرکی اولدیغی وعادتا مناسب الاعضا بولدیغی تخطر اولنورسه نفاستی و او نفاسته نسبتله اهویتی دخی ظاهر اولور . اشته بو کثرت و نفاست ایسه مجرد تقسیم اعمالدن بشقه بر شیئه جل اولنه مز . چونکه بر آدم یالکز بیک کوزی و یاخود قوی و یا ایاغی و یا باشی یا مغله مشغول اولور ایسه البته حاصل ایتش اوله جغی ملکه یه مبنی هم ایو هم چابک یاپار .
 م بورالری پک اعلا لکن ارباب علمدن بعضیلرینک بو اصول حقنده درمیان ایتدکلی محاذیره نه دیه جکسکر؟
 ج نه کی محاذیر ؟

م ازان جله سنک بالاده بر قولنی مثال اوله رق بیان

ایتدیککز « هانری غـ یرده » تقسیم اعمالدن بحث ایتدیکی
صرده دیورکه « ممالک متمدنده موجود اولان تقسیم اعمال
اصولندن متولد بهض اوینـ و نـز اقل منکر دکلسه ده اصول
مذکورهدن حاصل اولان منافعه بونلر بر وجهله متیس
ارله مز .

بو او یغونـز اقلردن بری تقسیم اعمالک قدرت شخصیه یی
تحدیده مائـ بولنمـسـدر . علی الدوام بر نوع ایشـله اشتغال
مجبوریتنه مبنی اعمال سائر بی او کر نمکه وقت قالمیور . عمله
وارکه مشغولیتی منحصراً ایکنه یامقدن عبارت اولدیغندن
بشقه هبج بر شی یلمیور . هر کس بر شی یامغی او کر نمکده
اولدیغـدن او شیئک موده سی دکشسه و یاخود بر سبله
رغبته نقصان طاری اولسه عاملری دیگر بر شیئک اعمالی
او کر نجه یه دکین فقر ایچنده قالمیور .

ج اوت پک طوغری . بو محاذیری کسه انکار ایدمز
حتی براز دها دوشنیلورسه بوراسیده تسلیم اولنورکه بر آدم
ایکنه باشی یامقی یاخود تل چکمک حاصلی بونلر کی زهنک
معاونتنه محتاج اولیان عادی ایشـلر ایله مدت مدیده اشتغال
ایدرسه انک ذهن وفکرده قدرت واستعداددن اثر قالمیه جفغندن
او آدم ما کنه کبی حرکتی غیر اختیاری اولان بر جسم متحرک
حاله کیرمکه مشاغل معته ده سندن بشقه برشیئه یرامز .

م بو حالر اسباب تسهیلات دن معدود اولان تقسیم

اعمال اصولدن جعیات انسانیه جه متصور اولان فواید
تقابل ایده بیله جک مرتبه مضرتل ظهوره کلکده اولدیغنی
تأمین کفایت ایتز می ؟

ج خیر ! معلومدر که برشینک محسناتی سیئانه غلبه
ایلدیکی تقدیرده انک نفعنه قائل اولمق ضروریدر . تقسیم
اعمال اصولک دفع و اصلاحی ممکن اولان شواویغونسلقلربنه
قارشو باعث اولدیغی تسهیلات عظیمه نظر اهمیتیه الینورسه
ترقیات صناعیه نك وسائل اساسیه دن اولدیغنی عدم اعترافه
امکان قالماز . اوچنجی ناپولیون زمانند . فرانسه تجارت نظارتنده
بولنان موسیو « یشل شوالیه » ۱۸۶۲ تاریخلی « روودوموند »
ده کی مقاله سنده تقسیم اعمالدن بحث ایتدیکی صروده مجرد
بو اصولک آثار ترقیسندن اولمق اوزره انکاتره نك صنایعجه
مشهور شهرلرندن اولان « منچستر » و « غلاسقوو » ده ایکی
فابریقه ده سنوی قرق ملیون مترو قاش اعمال اولدیغنی درمیان
ایدیور . قرق ملیون مترو دیله قولای کایور اما بو مقدارک
محیط کره ارضک قسم اعظمی احاطه ایده بیله جکی حساب
اوندیغنی حالده کلیتجه حائز اوندیغنی اهمیت ظاهر اولور .
« آدم اسمت » ک مشهور ایکنه مثالنده کی حسابنه نظر آ
ایکنه یه متعلق عملیه نك کافه سنی اجرا ایتک شرطیه بر عمله
کونده بر ایکنه پایه یلورسه تقسیم طریقیه بر عمله بومیه
سکسان یك ایکنه یامش اولیور . بر ایله سکسان یك یاشنده کی

فرق نظره النديغى تقدیرده بواصولك بخش ايتديكى تسهيلات
 بلا تردد تسليم اولنورظن ايدرم . ذكر اولنان اويغونسزلقره
 كانجه ترقیات فكر به نك بونزیده اصلاح ایتیمی قویاً مأمولدر
 عملده یومیه برقاج ساعت تنزه ایچون وقت براغلمسی وبونلرك
 یومیه لرینی تزیید ایله سائر شیلراوكر نمكه مساعد برحاله ایصال
 ایدلمسی وتعطیل ساعتلرنده مطالعه ایله ذهنلرینی مشغول
 ایده ییله جك مرتبه اوقوتدیرلمسی طریقلریله قوای ماده
 ومعنویه لرینی محافظه یه موفق اولنه ییلمسی پك ممکنندر . حتی
 « دانزه » دارالفنون معلملرندن « هر وه بازن » علم ثروته دائر
 اولان تألیفاتنك بو بحثنده بو حاللرك پك فنا اولمسییه برابر
 تقسیم اصولك ذكر اولنان فوائدینی ازاله ایده میه جكنی
 بیاندن صکره دیر که « صنایع حاضره کسب ترقی و انتظام
 ایتدیکه صاب وچرخ درجه سنه تنزیل ایدیلان عملدهك
 کوردیکی ایشلر ماکنه ادواتنه کوردیر ییله ییلور . »

م بو حالده افکارجه اتحاد حاصل اولیور . بنده
 مقصدم تقسیم اعمال اصولك محتاج اصلاح اولدیغنی درمیان
 ایدی . مادام که مباحث علم ثروتی بورایه قدر تعمیق ایتدك
 تنسیب بیوریلورسه ده ایلرویه کوتوردهلم .

ج پك مناسبات اولور . بیورك .

م علم ثروت لسانجه تقسیم ثروتدن متصدندر ؟

ج تقسیم ثروتدن مقصد ثروتك حصوله بادی اولنلر

بيننده انقساميدر . اصحاب علمدن اكثريسي حكومت اصحاب
اراضى اصحاب سرمايه و عمله اعتباريله بوسائلى
درده تقسيم ايدويور . و حكومتك حصه سنه ويركو اصحاب
اراضينك كنه ايراد سرمايه دارانك كنه فائض عمله نك كه ده
اجرت ديورلر .

م بو اركان اربعه بيننده اجرا ايديلان تقسيمك علم
نه اساسه مستند اولسي لازم كلور ؟

ج اساس عدله .

م بو جواب پك مختصر ايضاح بيوريلور مي ؟

ج دنياده هيچ بر جمعيت هيچ بر سعادت تصور اولنمز كه
دائرة عدلدن انحرافله برابر پايدار اوله بيلسون . اشته علم
ثروتك الك مهم مسائلندن اولان اشبو توزيع ثروت ماده سيده
اكثريت اوزره عدله غير مقرون بر صورته جريان ايتكمده
وبو بابده بعض طرفدن پك غريب و پك سقيم مطالعه لرده
درميان ايدلمكده اولديغندن اصحاب علم بو مسئله يه فوق العاده
بر اهميتاه بائقده در . الك متمدن مملكتلرده بيله بو خصوصيه
عادلا نه طور انلديغندن ناشى بيوك بيوك امنيت سزلكلر كوريليور
مثلا علمه اعماله نسبتله اجرقي پك آز صاحب ارض و سرمايه ده
ايراد و فائضى پك چوق اليور . حكومت ايسه ويركويى
صورت غير مناسبه د ، اخذ ايدويور .

م افاده كزى لايقيه اكلايه دم . ارباب عملاك اعمالنه

نسبتله اجرتی آز واصحاب سرمایه وارضك چوق آلمری
 «الحکم لمن غلب» قاعده سندن ایلرو کلیوریا . موافقت
 و خوشنودی طرفینه حاصل اولبور . مثلاً بر صاحب ارض
 و یا خود سرمایه ارض و سرمایه سندن کیف مایشاء
 استفاده بحسب اتصرف استحقاقی اولد یغندن ارباب عمل
 ایله عقد ایده چکی مقاوله ده منفعتی دوشنه چکی کبی ارباب
 عمل دخی مساعی و انعه سنك نمراتندن آرزوسی وجهله مستفید
 اولغی طبیعی دائرة ملاحظه دن دور طوتیمه جغندن میانه ده
 منعقد اولان مقاوله البت طرفینك منافعه موافق دوشه چکدر .
 بو حالده بر طرفك استفاده سنده کثرت دیکرینك کننده قلت
 تصویری ظن ایدرم بکده حقیقته موافق ایتمز !!

ج معلومک زدر که اولحق تعالی حضرتلرینك بز
 قولرینه طریق عدل و حتی ارئهیه مأموراً بعث و ارسال
 بیوردیغی اینیای اعطامك مساعی و اقه متدسه لری
 منحصراً محافظه منافع عمومیه جهتنه مصریف و معطوفدر .
 ثانیاً اعطام شارالیهامك وضع و تأسیس بیوردق لری اسباب
 سعادت و تمدنك نتایج مرغوبه سندن اولق اوزره وجوده
 کلان علوم متنوعه ك مطالب و مقاصدی دخی هب بو نقطه یه
 محصوردر .

بناء علیه دیناً علماً عقلاً هیچ بر قاعده تصور اولنه ماز که
 منافع عمومیه یه منافی اولغله برابر مرعیتی رهین جواز واسون .

کیف مایشاء استفاده به حق تصرفک صلاحیت و بر مبی
فی نفس الامر بر وجهله تسلیم اولنه ماز .

کر چه غریب غریب فکر و مطالعه لک مصدر و منبعی
اولان فرانسه ده بر طرز مخالفده ظهور ایدن حریت شخصییه
فکری اذهانجه بوقوله مرعیتی غیر ممکن حق و صلاحیتلره
وجود ویرمش ایدسه ده وقوعات و تجاریب پک چوغنک خیالدن
عبارت اولدیغنی اثبات ایتشدیر . ازان جمله قرال «لوئی فلیب»
زمانده فرانسه ده بو کیف مایشاء تصرف حقنه فوق الاماده
رعایت بریوک مودا حکمنی آلمش و بر مرتبه افراطه وارمشی که
اوصره ده انشاسنه ابتدار اولنان بر شمد و فر خطنک کذر کا هنه
تصاف ایدن بر ترلایی صاحبی ویر مامکله شمد و فر عملیاتی
تعطیل ایدلمش و بونک اوزرینه بر چوق مباحثات و منازعاتدن
صکره منفعت عمومیه نك کوستردیکی لزومه مبنی صاحب نك
رضاسنه باقیوب بدانی ویره نك اشتراک املاکه صلاحیت
حکومت قاعده سی مواد قانونیه به علاوه قلمشدر .

کیف مایشاء تصرفه سوء استعمالده داخل اوله بیلور .
بوکا ایسه نسبت اولنه جق هیچ بر حق وقاعده یوقدر
واوله ماز . منافع عمومیه بی نقطه نظر دن آیر میان مطالعات
سلیه اربابی انشاآت عمومیه نك کوستردیکی لزوم و منفعت
دائره سنده بو وجهله تحدید حق تصرفدن فضله اوله رق
عندالحاجه اسقاطه قدر جواز کوستریورلر .

مثلاً بر آدم تحت تصرفنده بولسان اراضی بی بلا سبب
 زرع ایتمیوب خالی و معطل بر اقسه منافع عمومیه نك امر
 محافظه سی عهده سنه مفوض اولان حكومت او آدمی اراضی سی
 زرعه اجبار ایتك و عكسی تقدیرنده حق تصرفنی اسقاطه
 قدر كتمك خصوصنده وظیفه حقلیدردیورلر . و حتی اصحاب
 فكر و مطالعه دن بعض ذواتك اراضی اوزرینه طرح ایدیله جك
 ویركونك قوه انبایه و احوال محلیه نسبتنده مقطوعاً تعیینی
 موافق نفس الامر در ! ادعاسنی مجرد بو حقیقه مستنداً
 در میان ایدیورلر .

جمعیات انسانی نك یکدیگرینه معاونت و مظاهرت شرائط
 طبیعیه سنه نابع و منافع متقابله اربابندن مرکب بر طاقم فرقه لر
 اولدیغی ملاحظه ایدلدیکی تقدیرده هر فردك وظیفه معاونت
 و مظاهرتی ایفایه قطعاً بورجلی اولدیغی ظاهر اولور .
 هر کس منافع متقابله مذکور نك مجموعه دن عبارت اولان
 منافع عمومیه آیری آیری خدمت ایتك وظیفه سیله مكلفدر .
 ویركو تعبیر ایدیلان خدمت تقدیه ایسه مجرد بو وظیفه یه
 تبجاً ایفا اولنمقده در . چونكه منافع عمومیه نك فرداً فردا
 وقایه سی ممکن اولمیوب بونك بر هیئته تفویضی ضروریدر كه
 حكومت اشته او هیئندن عبارتدر . او هیئت یعنی حكومت
 دخی بوباده بر چوق مصرف احرا سنه مجبوردر كه بوكا
 قارشولنده ویركو وسائر ناملر ایله استیفا قلنسان اقیچه در .

بناء عليه بر آدم تحت تصرفنده بولنان املاك و اراضيسنى خدمت نقديۀ عموميه دن حصه دار اوله ميه جق بر حالده بولند ير ايسه حقنى سوء استعمال ايتمش اولور . سوء استعمال ايسه هيچ بروقت هيچ بروجهله استنادكاه اولق اوزره بر نقطۀ حق بوله ماز .

م عفو ايدرسكز اما بو مطالعه كزى غريب كور يورم !
ج نچون ؟

م سز مادتاشخصك حق تصرفنى حكومته ويرمك استيورسكز . بن ماليمى استديكم كبي استعمالده حقلى يدر . بن كندى استفاده مى نظر اهميته الماز سه م ديكرينك بنى مستفيد قىلق يا خود بدن استفاده ايتمش ايچون اسقاط تصرف ككى بر معامله غدارانه نك اجر اسنه حتى تصور ينه بيله نه دن حقى اوله بيلدون اما منافع عموميه نك محافظه و جايه سى ضمننده بنده خدمت نقديۀ عموميه نك بر جزؤنى ايفايه بورجلى ايتمش پك اعلا انى سائر صورته ايفا ايدرم . لكن بر قطعه اراضى كيفه تبعاً خالى براقورم كيكم مداخله به حقى اوله بيلور ؟

ج بو مطالعه كزى جمعيات انسانيه نك احوال حاضر مهنه نظر آيراد ايد يورسه كز اكثريت اوزره وقواته موافق درم . لكن نفس الامرى نظردۀ طوتيورسه كز بالوجوه

مجر و حدره . زیر احق دیدیکگزشی مطلق بروظیفه مقابلنده در
او وظیفه نك ایفا سنجه شاید بر کونه قصور و تسامحه محل
بر اقبلور سه حق متقابل دخی حائز اولدیغی صلاحیتك قوتنی
غائب ایدر . مالیکزه تصرف نصل حقکزایسه آنی حسن
استعمالده وظیفه کزدر . ضعف عقل و ادراکدن ناشی
احوالنی حسن ادارهیه مقتدر اوله میانلرک تحت وصایه
التمسندہکی مساع شرعی وقانونی بو حقیقتك برهان وجوبیسی
اولق اوزره تلقی ایدیلہ مزعی؟

نصل بر انسان تصور اولنه یلور که عقلی باشنده اولدیغی
حالده اختیار یله بیپوده یره منافع مشروعه خصوصیه سنی
اخلال ایتسون؟ ونصل عقل تصور اولنه یلور که منفعتنی
بالاختیار اخلال ایدن بر احقدن منفعت عمومیه جه برخدمت
وقوعنی دائره امکانده کورسون؟ زیرا آنک محو و اخلال
ایتدیکی او منفعت خصوصیه ده مجرد منافع عمومیه نك
بر جز ویدر .

واقعا علی العموم انسان جمعیتلرینک بولندقلری درجات
سیاسیه حاضره هنوز افرادک بومثللو احوال خصوصیه سنی
تحت انضباطه المنه مساعد اولدیغی اجلدن هر کسک احوال
حاضره سنجه حائز اولدیغی مختاریت مطلقه نك دهاپک
چوق وقت حکم سوره یله جکی درکار ایسه ده اراضی مثللو
مجمومه شمولی اولان اموال حتمندهکی محاکمات و مطالعات

بستون بشقه لشور . طور اراق علی طریق الانقسام افراده
 هاند اولمغله برابر عمومیتی اعتباریله او افرادک مجموعندن
 عبارت اولان دولته ده هانددر . بر قسم اراضی یه فلاجه نك
 اراضیسی دسلدیکی کبی فلان دولتک اراضیسیده دینله ییلور
 بناء علیه او بارچه نك اعمار و تخریبی خصوصلرنده کی مسئولیتک
 صاحبی اولان شخص ایله برابر عموم نامنه اجرای حکم ایدن
 حکومتده هاندیتی انکار اولنه مز . بو حالده بن اراضیسی
 خالی عن الزراعه براقه جغم کیفم او یله استیور . دیه نه
 « خیر عمومک کیف و منفعتیده آنک مزروع و معمور بر حالده
 بولمسنی استلزام ایدیور . سنک عمومه تبعیتک ایسه قاعده
 کلیه اقتضاسنددر اوله مز » جوابی اعطاده حکومتک
 ایفای وظیفه ایتمش اوله جغنی تسلیم ضروریدر ظن ایدرم !!
 م بوقاعده نك مرعیتی حریت شخصیه بی اخلال
 ایتمزی ؟

ج بوقاریده سویلدیکم کی بنه تکرار ایدرم که بومثللو
 تعبیرله قوه خیالیله لینه توفیقاً معناویرمک استیالری و قوعات
 مایوس ایتمشددر . اگر حریت شخصیه هر عقلنه کلانی
 یاه بیلک اقتدارینی حائر اولمقدن عبارت اولیدی امور و معاملات
 افراده عارض اولان شورش و اغتشاشدن حتی اجتماع بشرك
 بقاسنه امکان قالمزدی که بومثللو محاکمه لزوم کورلسون
 « سوسیالیست » « قومنیست » کی افکار مفرطه و مخیله

اصحابك دخی مطالب و مقاصد غیر معقوله‌ری بتون بو حریت
شخصیه تعیرینك سوء تفسیرندن ایلوو گمشدر.

مثلاً «سوسیالیست» لرك انقسام ثروت خصوصنده یالکزر
مساعی مادیه اصحابی دوزجده‌سی عمله کروهنی اصناف
سأره‌دن قات‌اندرفات مستحق کوره‌رك ثروت مستحصله‌نك
قسم اعظمی بلکه مجموعی انلره تائد اولوق لازم کلورکبی
بردعوا‌ی غریبانه‌ده بولملری و علی‌الخصوص اصحاب فکر
وهنری نظر اهیته الماملری و «قومنیست» لرك دخی تمتع
و مکافاته مساوات تصویری کبی مغایر فطرت رادعای
عجیبانه‌یه قیاملری هپ حریت شخصیه نامنه ایدلمشدر که بویه
حریتی هیچ بر عقل سلیم قبول ایتمز. چونکه بویه حریت
امثالی نامسبق براسارت و برخراییت عمومیه‌دن بشقه برشی
انتاج ایده‌مز.

بوکونکی کونده ملل متمدنه میاننده دوام ایتمکده اولان
صنایع محارباتی عسکر غوغالرندن زیاده نظر اهمیتی جالبدر.
براردونك نظام و انتظامجه نقایصدن عاری اوله‌ماسی
ویا خود نفراتنك مقتضی اولان شجاعت و متانت مالک
بولنماسی یا خود قوماندا ایدن ضابطان و امرانك اتخاذ تدبیر
و اجرای حرکتده ظهور خطایه مانع کفایته صاحب
اولماسی مخاطره مغلوبیتك وقوعنی تسهیل ایده‌جکی کبی
محاربات متمادیه‌ده بولنان صنایع اردولرینك دخی یکدیگرینه

قارشو موقیتلری روابط ترتیب و انضباطجه حصول مکملیه
موقوفدر .

مثلاً « سوسیالیست » لک قولی اوزره امور مادهده
استخدام اولنان عمله کروهنک حق رجحانی تسلیم ایتک عینی
بر نفری معلومات مکتسبه و قابلیت فطریه سی یاردميله بیوک
بیوک موقیتلرک حصولنه بادی اوله بيله جک پیلانلر ترتیبینه
مقتدر قوماندان و یا خود امرایه تقدیم ایتک سرکه بونی کندینی
عقله مسوب قیلان بر فرد وجداناً تصدیق ایده من . مثلاً
بر نفرك خدمتيله بر قوماندانک خدمتی اهمیتجه بروجهله
مساوی اوله میه جغندن بونلرک استفاده و مکافاتجه بر طرز
تساویده معامله کورملرینی صورت متساویده حصه مند
اموال اولقی یعنی استفاده و مکافاتجه مساواتی مشروع
طابق ادعای تخریبکاریسنده بولان « قومنیست » لردن بشقه
شعورندن امین اولان هیچ بر کیسه قبول ایده من واقعا
سعادت عمومیده نك اسباب اساسیه سندن معدود اولغه سزاوار
کوریلان انقسام ثروت ماده سی اکثری محلا رده حالا علم
ثروتک بالوجوه مرضیسی خلافنده جریان ایتکده اولوب
انجیق بونک اصلاحی یالکزر بر طرفک منفعتنی بر صورت
مفرطه و غیر مشروعده محافظه یی ارزو ایتکله حصوله
کمز ارباب استحقاقک قواعد عدل و علمه تبعیت ورعایتيله
حاصل اولور .

« غره وه » نك بو باده كي مطالعاتنك بعض جهتري
 نفس الامر ه پك مواقدرد . ديور كه ارض عمل سرمايه
 اكر بونلرك اوچيده بر آدمه عائد اولسه وير كونايله حكومت
 ايچون آيريلان قسم مستثنا اولق اوزره حاصل اولان ثروت
 كاملا او آدمه قالور . لكن جمعيات انسانيه نك حال حاضرينه
 نظراً اصحاب عملك ارض و سرمايه مالك اولسي پك نادر
 اولوب بونلر اكثريت اوزره ديكرينك ارض و چفتلكنده
 چالشمقده و ديكرينك خانه سنده قارننى طور مقده درلر . علم
 ثروت لسانجه اجرت ايراد فائض لفظلري تماميله خلقت
 ديديكى معنايى شامل دكلدر . عمومه ويريلان اجرت بعض كره
 بر قسم فائضده قاريشور . ايراده كلنججه بودايم بر قسم
 فائضى حاويدر . فائضى دينيلان شیده بدرجه قدر اجرت
 ويا ايراد اوله بيلور . علم ثروتجه مطلق حق اعمال اوله رقى
 ويريلان شيئه اجرت دنيلز . عمله نك اكثريسي بر طاقم
 ادواته مالك درلر كه بو ادوات بر مقدار سرمايه يي شامل
 اولديغندن بونلر ايچون فائض مناسب اعطاسى لازمدر
 علم ثروت لسانجه ايرادديه ارض معدن نهر كبي وسائط
 طبيعیه دن اولان شيرك استعمالى ايچون ويريلان اقچه درلر
 برخانه ويا فابريقه ايرادى بوكليه ويرديكمز معنايى تماميله
 افاده ايتز . مادامكه برخانه ويا فابريقه نك انشاسى ايچون
 سرمايه صرف اولمشدر . بو سرمايه ايچون فائض ويرمك

ایجاب ایلر . بناء علیه ایراد صحیحی بولق ایچون هر کسک
ایراد دیدکی بوقائضی تنزیل ایتمامز اقتضایدر .

بو حالده بر خانه نك ایراد صحیحی اوززینه خانه انشا
اولسان طو پراق ایچون ویرلش اولان مبلغدر . بر چفتلکک
ایرادی دخی بوقیلدن اولدیغندن ابنیه ویول وسائر انشاسی
ایچون صرف اولسان اقچه نك فائضی حاویدر . اصحاب
سرمایه نك اکثریسی اراضی استیجاریله فابریقه انشاوماکنه
اشترا ایلدکلرندن ایش کوردیردکری عملیه یالکز اجرت
اوله رق اقچه ویرلر . بوقسم سرمایه دارانك چوغی بالذات
کندولری دیرکتورلک ایشدکلرندن انلرده عمله لر قدر هر کون
اوزون مدت چالیشور . ووقتاکه اشیای معموله فروخت
ایدیلور . اندن حاصل اولان اقچه یی کاملاً الورلر . لکن
اشیانك حین اعمالنده اجرت اوله رق مبالغ کلیه ویرمش
بولندقلری کبی مبالغ حاصله نك بر قسمنی استیجار ایش
اولدقلری یرکراسنه و بر قسمیده تأمین معیشته قارشولق
اولق ایچون ایبرلر . سرمایه فائضدن بشقه برشی دخی حاوی
اولمیدر . اوده فابریقه امورینك اداره سی یولنده مصروف
اولان مساعینك مکافاتق اولق لازم کلور . سرمایه داران تأمین
مخاطره ضمننده تمتعات واقعده دن آیر وجه بر حصه ده
اییره یملیدرلر .

چونکه معاملات تجاریه ده هر وقت آرزو چی قرار سزلق
ملفوظ اولدیغندن الك ماهر ومدبر بر دیر کتیر وارد خاطر
اولیان وقوماتدن طولایی ضایعاته دوچار اوله یلور.

